Jiyan

Kovara Yekıtiya Jınên Kurdıstan - Kurdische Frauenzeitschrift

Hejmar: 6. Çıriya Pêşin-Oktober 1992. Bıha 2 DM

KADIN ARŞİV

Em ne bıneti ne
Avê da ne çûn jan û êşên me
Bınhêr tovên ku hêşin dıbın
Bı baranên bıharê
Guh bıde dengan
Ku mina şeveki şewatê ne
Lı meydana şer mêrxas hene

Kemal Burkay

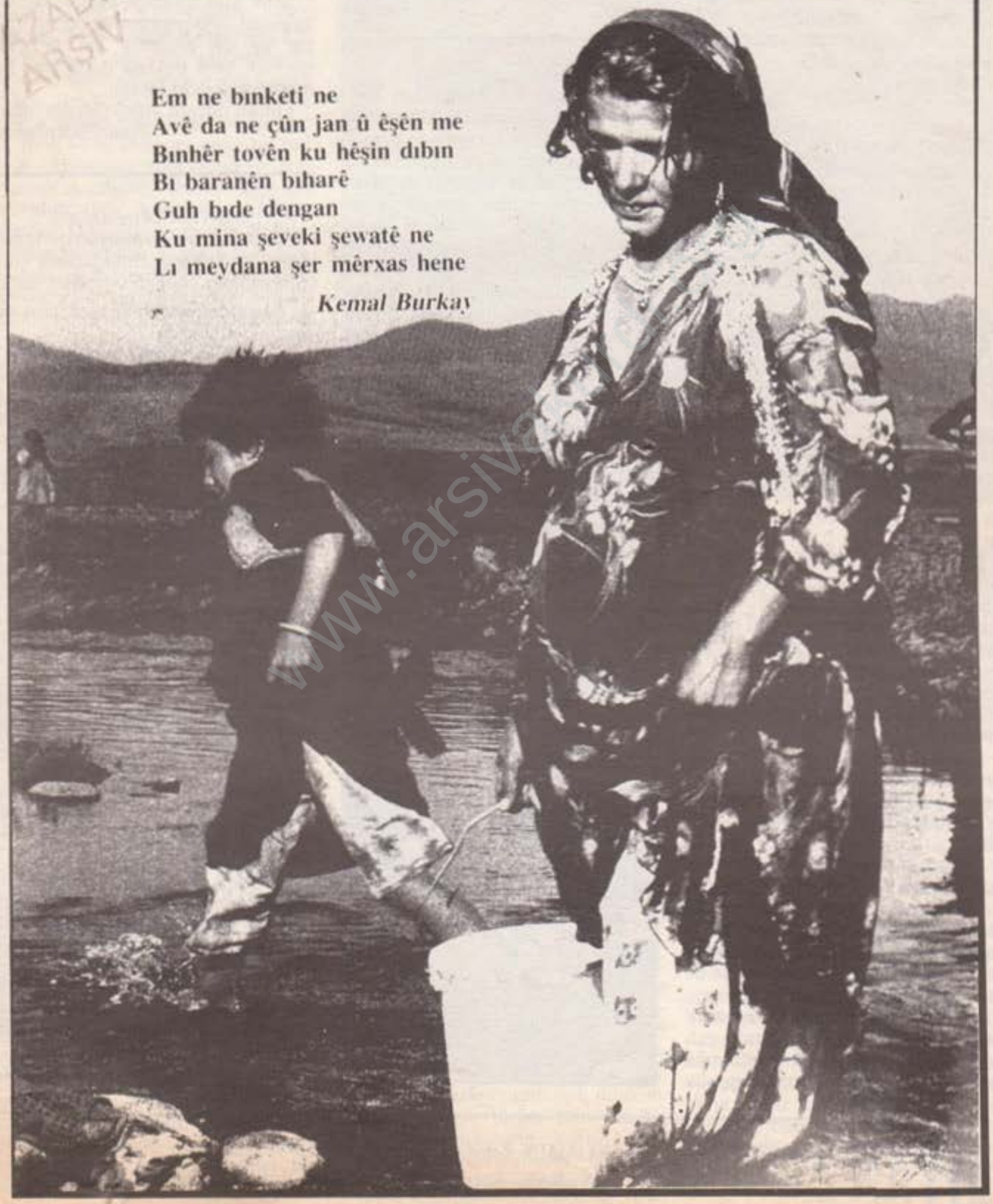

www.arsivakademi.com

• okuyucu mektupları •

Sevgili kadınlar,

Kadın olmanın kolay olmadığını, beraberinde erkeklerden daha çok sorumluluklar ve zorluklar taşıdığını hepimiz biliyoruz. Biraz da bizim kendimizin hizmet ettiği bu "erkek egemen düzeni"ni yıkmak, kuşkusuz salt kadınların işi değil. Biliyoruz ki bu, toplumsal bir sorunumuzdur. Toplumsal bir sorun olduğuna göre, toplumun her kademesindeki kesime, -kadına da, erkeğe de yükümlülükler getirir.

Ben erkeklerin yükümlülüklerini bir yana bırakıp, (bu onların kendi sorunları olmalı!) JİYAN aracılığıyla kadınlara seslenerek, bir beklentimi dile getirmek istiyorum.

Kürt kadının bağımsız örgütlenme gereği gün geçtikçe daha çok hissedilmekte ve bunun çalışmaları yapılmaktadır. KOMJIN, bu anlamda yurt dışında da oysa Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan beri, böylesi bir örgütlenmenin ilk adımını atmış oldu. Dört yıldan beri de çalışmalarını aralıksız sürdüren bir Kürt kadın hareketidir. Daha iki-üç yıl öncesine kadar, "bağımsız bir kadın örgütlenmesi"ni, "sınıfsal ve ulusal mücadele gücünü bölen" bir unsur olarak değerlendiren bir çok kadın-erkek ve kurum, bugün kendileri aynı çaba içindeler.

Bu gereği daha önceden görerek kendi bağımsız örgütünü kurmak, Kürdistan'ın kurtuluşunun, kadın kurtuluşu ile bağlantılı olduğu gerçeğini de çok önceden görmek anlamına gelir. Kadınların baskı ve sömürü altında olduğu bir düzenin ulusal kurtuluşundan ne denli sözedilebilir?

Kuşkusuz örgütlenme bir adımdır. Ama biz kadınların veya her bireyin bazı görevleri yerine getirmek için "ÖRGÜTLENME" temel koşul değildir.

Örneğin: Anadilimizi, kültürümüzü korumak ve geliştirmek için, mutlaka örgütlenmek gerekmez. Bugüne kadar anadilimizin yaşatılmasında en büyük rol oynayan kadınların -anaların- örgütlenmeden de sürdürdüklerini hepimiz biliyoruz.

Bu kadınları saygıyla anarken, kendimize bu alanda çok daha büyük görevlerin düştüğünü belirtmek istiyorum. Gerek KOMJIN ve gerekse diğer demokratik kitle örgütleri çatısı altında örgütlenen kadınların, "anadil"in insan kişiliği ve kimliğinin gelişmesinde büyük bir faktör olduğunun bilincini taşıdıklarını düşünerek, tüm Kürt ana ve babalara, çocuklarına anadilerini öğretmelerini hatırlatmak istiyorum.

Eğitim önce aileden başlar!

Rewşa

Değerli arkadaşlar,

Biz ülkemiz Kürdistan'dan kilometrelerce uzak yaşamak zorunda kalmışız. Ülkemizde gelişen özgürlük ve demokrasi mücadelesinde yerimizi almak zorundayız. Yurt dışında yapılan politik ve kültürel çalışmalara destek vermeliyiz, kadın sorunun gerek yurt dışında gerekse ülkemiz Kürdistan'da kitlelere götürülmesi için mücadele vermemiz gerekiyor.Özgürlük ve demokrasi mücadelesi örgütlü olmadan verilemez, bu nedenle KOMJIN'ın bu uğurda vermiş olduğu çalışmalara saygı duyuyor ve Kürt kadınının sesini duyuran JİYAN dergisini candan selamlıyorum.

Fatoş-Solothurn

JİYAN dergisi'ne,

Yazı ve makalelerinizi bir çırpıda okudum, öncellikle elleriniz dert görmesin diyorum.

Artık Kürt mücadelesinde kadınlarımızın, analarımızın ve bacılarımızın en ön saflarda yer aldığını görmek beni bir kez daha haz ve mutluluk içinde bıraktı.

Lütfen devam edin! Devam edin!

İhsan/Bornheim

Sevgili JİYAN okuyucuları,

Ben Almanya'da okuyan genç bir kızım. Bu sene ailemle birlikte izin yapmak için Türkiye'ye gittim. Orada başımdan geçen bir olayı size aktarmak istiyorum.

İzmir'de kaldığım sürece Türkiye'de çıkan "Özgür Gündem" Gazetesini alıyordum. Yine bir gün, her zaman gazeteyi aldığımız bayiye gittik ve "Özgür Gündemi" alırken, önceden görmediğimiz bir kişi yanımıza gelerek , neden bu gazeteyi okuduğumuzu sordu. Bizde kendisine kızarak "neden okumıyalım" diye cevap verdik. Fakat o kişi konuşmasına devam ediyordu ve kimlerin çıkarttığını bilip bilmediğimizi ve bu gazeteyi okuduğumuzda kafamızın karışacağını söylüyordu.Biz de kendisine bu gazetenin legal olduğunu ve her tarafta satıldığını söyledik ve oradan ayrıldık. Bu şahıs bizi eve kadar takip etti. Ve bir hafta boyunca sivil polis tarafından takip edildik.

Yine İzmir Buca'da bir Kürt düğünü oldu. Bu düğünde gelin ile damat Kürt ulusal giyimleri giyindikleri için göz altına alındılar.

Basında ise boy boy manşetler atılarak Kürt dilinin ve kültürünün üzerindeki yasakların kalktığı ve kullanımı serbest olduğu söyleniyor.Bunların hiç biri doğru değil. Halen ülkede Kürt halkının üzerindeki baskılar devam ediyor, insanlar gözaltına alınıyor ve işkenceden geçiriliyor.

Züleyha E./Köln

JİYAN / Xwedi-Herausgeber: **KOMJIN**-Yekıtiya Jınên Kurdıstan/Verband kurdischer Frauen
Navnişan-Adresse: c/o VERAK, Robert Str., 5-7, 5000 Köln 91/BRD

Ne katliamlar ne de göçe zorlamalar halkımızın onurlu direnişini durduramaz!

Sömürgeci Türk devleti, yine PKK militanlarının saldırılarını neden göstererek, tüm dünyanın gözleri önünde devlet terörü estiriyor. Öteden beri sürdürülen devlet terörü, Newroz'u kutlamak üzere sokaklara dökülen binlerce insanımıza karşı daha da azgınlaştı. Ağustos ayının, eylem ayı olacağını, kendi deyimleriyle "terörist"lerin saldırıda bulunacağını öne sürerek senaryolar hazırlandı. Tank, uçak, roket ve silahlarla Şırnak'a girerek halkın üzerine ateş açtı, bina ve iş yerlerini yerle bir etti. İki gün aralıksız ateş etmekten doymayan bu caniler, **"kendilerine saldırıldığı için, karşılık verildiği"** süsünü yaratmaya çalıştılar, karakol binalarının da bir iki yerinde iz bırakarak, insanları kandıracaklarını sandılar. Ama bunun böyle olmadığı; devlet terörü olduğu artık kendi basınlarınca bile açıklandı. Bununla daha da azgınlaşan Türk devleti, militarist-faşist güçlerini arttırarak Kürdistan'a yığdı. Kulp, Göle, Batman başta olmak üzere, bir çok kent ve ilçede halkımızı yıldırma politikalarını ve katliamlarını sürdürmekte devam ediyor. Bununla, bin yıllardır birarada yaşayan Kürt ve Türk halkları arasına düşmanlık tohumları ekilmek isteniyor. Kürdistan'ın dışındaki kentlerde yaşayan Kürtlere karşı, Türk halkı kullanılıyor. Kürdistan'dan sürgünlerle yetinmeyince, bu kentlerdeki halkımıza yöneldiler. Bu katliam ve göçe zorlamalar, Demirel ve İnönü hükümetinin **"Kürt sorunu"**nu şiddet temelinde çözme politikalarında ısrarlı olduklarını iyice ortaya koymuştur. **"Demokratikleşme", "Kürt realitesini tanıma"** vb. sözlerin, dünya kamuoyunu aldatmak için kullanıldığı, yaşanan olaylarla açığa çıkmıştır.

Demirel-İnönü hükümeti, bize göre daha önceki hükümetlerden de faşist ve militarist niteliktedir. **Hangi rejimde, askerin, önce kurşunladığı, sonra ölmeyince yaralı birini, panzerin arkasına bağlayıp sürükleyerek işkence ile ölüme götürdüğü görülmüş?** Yüzkarasıdır bu. Hangi yüzle hala demokratikleşme'den sözediyor bunlar.

İşbaşına geldiğinden beri, halkımıza yapılan baskılar, faili mechul cinayetler, katliamlar artmakta, habire askeri yığınak yapmakta. Görünen odur ki bunların "demokratikleşmek" anlayışı iyice militarist olmaktan geçiyor.

Ama Türk hükümetinin ne katliamları, ne sürgünleri, ne da faili mechul cinayetleri Kürt halkının mücadelesini kırmayacaktır. Tam aksine perçinleştirecektir. Korkarız ki, bu perçinleşme daha vahim sonuçlar doğursun.

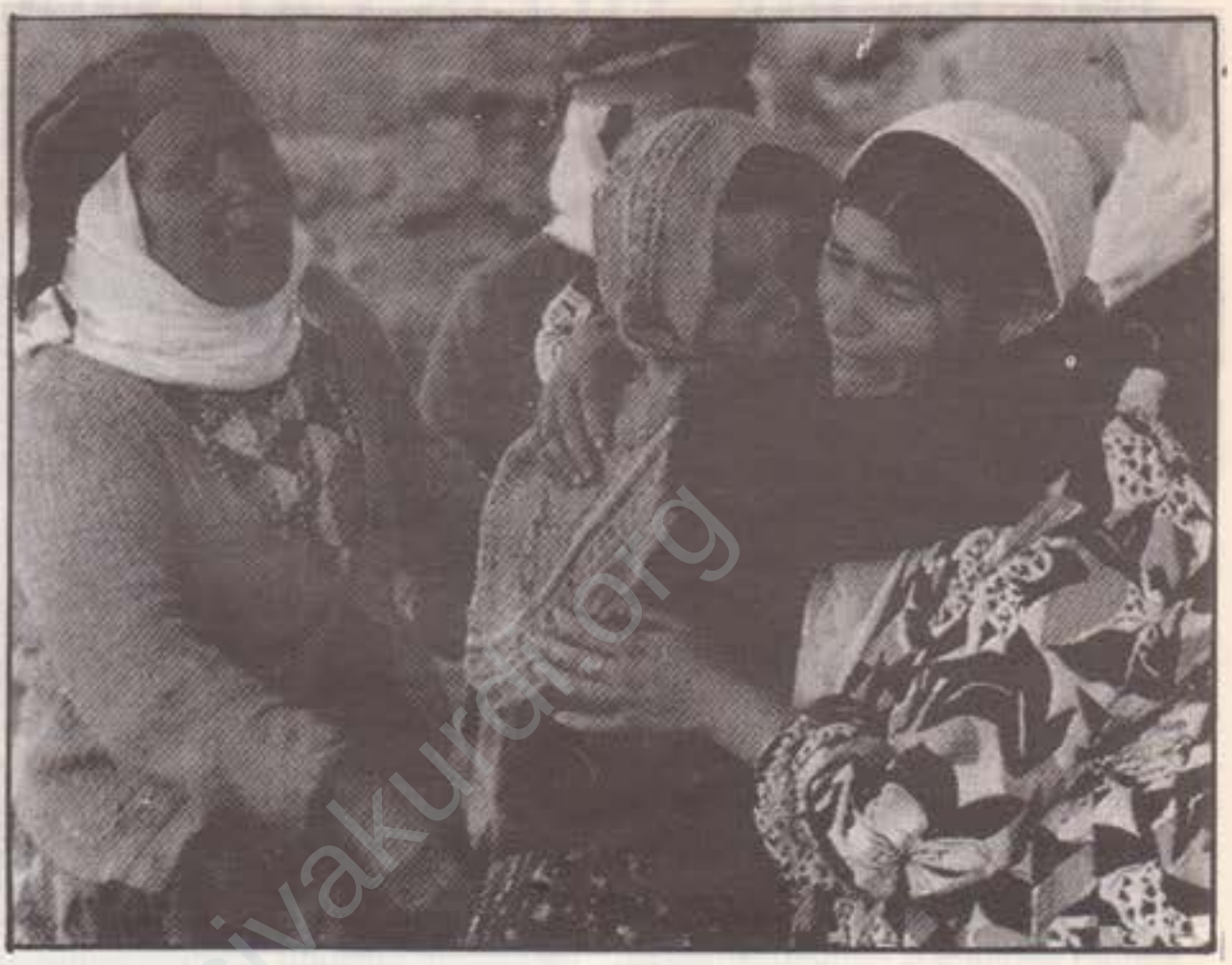

Kürdistan'lı Kadınlar Birliği - KOMJIN tüm yurtsever insanları ülkemiz Kürdistan'da insanlık dışı uygulanan bu politikaya karşı sesiz ve seyirci kalmamalarına çağırıyor.

• • •

Güney Kürdistan'da PKK ve peşmergeler arasındaki çatışmayı üzüntüyle karşılıyoruz. Gelişen bu olayların, halkımızın aleyhine olduğu kesindir. Kürtler tarih boyunca bunun acısını çekmiştir. Sömürgeci güçler istedikleri kan dökümünü gerçekleştirmek için her zaman bir yol bulmuşlardır. Biz Kürtler, düşmanın bu zaaflarına karşı daha güçlü olbilmemiz için, **ulusal kurtuluş mücadelesi veren her parti, kurum, örgüt ve tek tek bireylerle güçümüzü birleştirmemiz gerekiyor.** Kardeş kanının döktürülmesi sömürgecilerin ötedenberi düşlediği bir arzudur. Kürtleri birbirine düşürmek için yarış içinde olan sömürgeci devletlerin özellikle TC'nin basını yetmiyormuş gibi, PKK'nın kendisinin dışındaki tüm hareketleri hain ve düşmanlıkla nitelendirmesi de bu olaya bir kıvılcım olmuştur. Kendi dışındaki yurtsever örgütleri ve özellikle de Kürt tarihinde ilk defa kendi ulusal parlamentosunu kuran Güney Kürdistanı Yönetimi'ni düşman ve rakip gören bir hareketin, düşman gördüğü bu güçleri hedef almış olabileceğini akla getiriyor. Bu yanlış bir tavırdır Kürt ulusal mücadelesine zarar veren bu çatışma bir an önce durdurulsun, kardeş kanı döktürülmesin!

• • •

Sosyalist Enternasyonal Kongresi'ne katılmak için, Berlin'e gelen İran Demokrat Partisi Genel Sekreteri **Dr. Sadık Şerefkendi,** Yurt Dışı Temsilcisi **Fettah Abduli** ile Almanya Temsilcisi **Humayun Ardalan** katledildiler.

Bu, İran Kürdistan Demokrat Partisi üyelerine karşı ilk saldırı değil. 1989 yılında da İran hükümeti aynı alçakça şekilde **Dr. Abdulrahman Kasımlo,** Viyana'da öldürmüştü. Avusturya hükümeti molla rejimiyle ekonomik ilişkilerini tehlikeye sokmak istemediği için, bu cinayetin bu güne kadar aydınlanması yolunda, çaba sarfetmedi.

Bize göre bu her iki cinayetin arkasında İran hükümeti var. Bu rejim

(Devamı 15. sayfada)

www.rsivakurd.org

KOMJIN 4. KONGRESİ VE GEÇEN BİR YILLIK ÇALIŞMALARI ÜZERİNE

Bir dönem daha geride bırakan KOMJIN, çalışmalarını değerlendirmek ve yeni organlarını seçmek üzere 6 Haziran 1992 tarihinde Köln'de 4. Kongresini gerçekleştirdi. Bu yılki kongre kumuoyuna açık yapıldı. Ancak katılım beklendiğinden çok azdı. Diğer kadın kuruluşları da davet edildiği halde, sadece bir Türkiyeli Kadın Grubu'ndan iki temsilci katıldı. 60'ın üzerinde delege ve konuğun katıldığı kongre, diğer yıllara oranla daha az tartışmalı geçti. Bize göre, bunun böyle olmasında bir kaç etken vardı. - Birincisi, kongrenin alışılagelmişliğin dışında, bir güne sığdırılması oldu. Daha önce, her üç kongre de iki günlük haftasonu çalışması şeklinde yapılmıştı. Delegelerin büyük çoğunluğu, daha rahat bir ortamda ve zaman darlığı söz konusu olmadan tartışma alışkanlığını edinmiş olmalılar ki, bir kaç saat sürede o ortamı bulamadılar.

- Öte yandan çocuk sorununun çeşitli nedenlerle halledilmeyişi, sürekli dikkatlerin dağılmasına neden oldu. Hatta en önemli nedendi, diyebiliriz. Her çalışma alanında, kadınların katılımlarına büyük bir engel olan bu sevimli yaratıklara, bir günün sadece bir kaç saatını bile ayıramıyan babaların bunda payları var mıdır, düşünülmesini isteriz!

- Diğer bir neden de, çalışma raporunun oldukça yüklü oluşu idi. Raporun sunulmasından sonra sanki, belirtilen yüklü çalışmalara eleştiri getirmek haksızlık olur diye, görüş belirtmekten çekinildi gibi bir izlenim vardı. Oysa eleştiriler, sadece **olumsuz** anlamda algılanmamalıdır. Eleştiri, hem eksikliklerin giderilmesi, hem güç kazandırılması açısından önemli bir faktördür.

Bunu söylerken, tartışma ve eleştirilerin hiç yapılmadığı anlaşılmasın. Biz geçen yıllara oranla bunun eksikliğini belirtmek istiyoruz. Bu anlamda yapılan eleştiriler ise, kadınlara yönelik çalışmaların çok genel politik etkinliklere ağırlık verildiği, kadınlara özgü çalışmalara daha çok yer verilmesinin gerektiği doğrultusundaydı. Genel olarak düşünüldüğünde haklılık payı da var belki. Ama kadın sorununa, **toplumun bir sorunu** olarak yaklaşıldığında, toplumsal sorunlardan ayrı olarak ele alınamayacağı da kesindir. Kürt kadınının en önde gelen toplumsal sorunu ise ulusal sorunu - **KİMLİK** - sorunudur. Bu nedenle de, buna ilişkin çalışmaları ağırlıkta olmuştur.

Bu tablonun bir yanı. Öte yandan bu Kongre ile **KOMJIN**'ın giderek güçlendiği, özellikle de F. Almanya'da en etkin "yabancı kadın örgütü" olarak görüldüğü de iyice anlaşıldı. Bugün **KOMJIN,** çeşitli kurum ve kadın grubunun daveti üzerine, diğer çalışmalarının yanısıra, bir yılda yaklaşık 21 seminer verebiliyorsa, bu Onun kadın çalışmasında hem büyük bir boşluğu doldurduğunu, hem de itibar kazanan bir örgüt konumunda olduğunu kanıtlıyor. Kongrede bu olgu da görüldü.

Biz Merkez Yürütme Kurulu olarak bu kısa kriterden sonra, bu sayı ile, bir yıllık çalışmalarımızın önemli bir kısmını okurlarımıza sunmak istiyoruz.

Ezilen, ulusal varlığı henüz tanınmıyan bir ulusun kadınları olarak biz Kürt kadınları, yurt dışında yaşıyor olsak da, yükümlülüklerimiz, göre bilincimiz bizleri ülkemizdeki insanlarımızın mücadelesini tamamlayan bir güç olmamızı dayatıyor. Bu nedenle eksiklikleriyle de olsa, ağırlığını bu doğrultudaki çalışmaların oluşturduğu bu dönemki etkinliklerimizi şu şekilde özetliyebiliriz.

a- Örgütsel Çalışmalar
b- Dış İlişkiler
c- Kamuoyu Çalışmaları
ç- Kültürel Çalışmalar

ÖRGÜTSEL ÇALIŞMALAR

Her örgüt gibi, KOMJIN da güçlü ve bilinçli bir tabana sahip olmak için, olanakları dahilinde çaba harcıyor. Demokratik haklarımızı elde etmenin ve halkımızın yürüttüğü mücadeleyi yurt dışından en iyi bir şekilde destek olmanın başarısı, iyi bir tabana sahip olmak ve tutarlı bir politika izlemekle mümkündür.

Örgüt olarak bu konuda birtakım olumlu adımlar atmakla beraber, henüz eksiklik ve sorunlarımız var. Örgütsel çalışmalarda bir çok zorlukla karşılaştık. MYK'dan bir arkadaşımızın Kürdistan'a gitmesi ve düşünülen zamandan daha fazla kalmak zorunda kalışı nedeniyle MYK'ca yapılması gereken işleri, iki kişi yürütmek zorunda kaldı. Buna redaksiyon görevi de eklenirse, çalışmaların zorlukları daha da anlaşılır.

GYK üyesi birçok arkadaşın desteğini göremedik. Hepimizin biraraya gelebileceği tarihleri saptamada yine zorluklarımız oldu. Bu nedenle de MYK, çalışmalarda tek başına kalıp, istenilen ölçüde verimli çalışma fırsatını bulamadı. Ama her şeye rağmen, birimler ve MYK arasındaki diyalog, bu yıl her seneden daha çok sağlanabilmiştir, denilebilinir.

Buna göre:

9 Ekim tarihinde Hagen'de yapılan kongreye gidildi. Aynı gün, o güne değin birlikte çalışan Hagen-Dortmund kadın grubu ayrılarak iki birim halinde çalışmalarını sürdürme kararı aldı. Böylelikle bir birimimiz daha oluştu.

Yine 15.2.1992 tarihinde, Hagen biriminin," KOMJIN'ı ve örgütsel yapısını" oradaki kamuoyuna tanıtmak amacıyla düzenlediği toplantıya katıldık. İki arkadaş giderek, 4 saat süren bir konferans verildi. 60'ın üzerinde kitle katıldı. Oldukça verimli geçti.

Ekim başlarında MYK'dan bir arkadaşımız yine Berlin birimi ile düzenlenen toplantıya katıldı, çalışmalar gözden geçirildi.

11-12 Ocak 1992 tarihinde de GYK ve Köln Komjın birimi ile toplantı yapıldı. Yapılacak etkinlikler görüşüldü.

Diğer birçok birimlere de gidilmek

istendi veya GYK toplantılarının oralarda yapılması istendi. Ancak, GYK üyeleri olarak herkesin katılımı sağlanamadığından gerçekleştirilemedi.

DIŞ İLİŞKİLER

KOMJIN dış ilişkilere istenilen ölçüde ağırlığını bu yıl da veremedi. İlişkilerimiz yine bu yıl da, özellikle makamlar, yardım kurumları ve çok az sayıda kadın kuruluşları nezdinde oldu. Gerçi geçen yıllara oranla, ilişkiler daha yoğun oldu, ama bu yeterli değil. Raporumuzun girişinde dile getirildiği gibi, ülkemizin konumu gereği ilişkilerimiz bu yıl daha çok Almanya dışında ve özellikle de Kürdistan'daki kadın kuruluş ve onlara yönelik çalışmalar yürüten kurumlarla olmuştur. Olanaklarımız ölçüsünde diyalog içinde olmaya, ortak çalışmalarda bulunmaya özen gösterdik.

Buna göre:

- Irak Kürdistanı halkımızın yeni bir jenosidle ve soykırımla karşı karşıya kalmasını kınama amacıyla, Devrimci İşçi, TEVGER, KOMKAR gibi örgütlerle oluşturulan platformlarda yer alarak, birlikte kamuoyu çalışmaları yapıldı.

- Bu anlamda 24 Nisan 91'de yapılan yürüyüşe bütün birimlerimiz de çağrılarak katılımda bulunduk.

- Aynı doğrultuda, Köln'de oluşan "Kürt Halkıyla Dayanışma Komitesi" ile de ilişkiye geçilip ortak kampanyalarda bulunuldu.

- Kızılhaç ve Medico International aracılığıyla Irak Kürdistanı'na ulaştırmak üzere ilaç ve eşya toplandı kendilerine iletildi.

- Daha sonraları, maddi yardımın daha acil olduğu görülmesi üzerine, bir yardımlaşma kampanyası açılıp, KOMJIN olarak 25.000 DM'den fazla bir maddi olanak sağlandı ve peydarpey gönderildi. Bu amaçla bazı birimler oldukça özveride bulundu.

Örneğin: Hamburg birimi günlerce çadır eylemi yaparak, hem maddi yardım elde etmeye, hem de hazırlanan bildiri ile, olayı kamuoyuna yansıtmaya çalıştılar. Gazeteler ve çeşitli yayınlarda ayrıca yer verdi. Sadece Hamburg 5100 DM maddi olanak sağladı.

- Diğer bir örnek, Mainz'daki arkadaşımız tek başına çalıştığı hastanede 2000 DM. topladı.

- Köln birimi, üyelerine en az 50 DM. olmak üzere bir bağışta bulunma zorunluluğunu getirdi. Ayrıca, şehir idaresinden izin ilındıktan sonra, günlerce, Köln'ün muhtelif yerlerinde kumbaralarla para toplandı. Diğer yöreler de koşullarınca aynı kampanyada bulundular. Toplanan paralar belli aralıklarla Medico aracılığıyla gönderildi.

- Körfez Savaşı ve jenosid nedeniyle Kürt halkının özellikle de Kürt kadınlarının etkileniş biçimleri ve bizim Komjın olarak bu duruma bakış açımızın dile getirilmesi amacıyla bütün yıl boyunca panel ve konferanslara çağrıldık. Olanaklarımız ölçütünde katılmaya çalıştık.

- Birincisi Köln'de yapılan bu içerikteki toplantıya "Körfez Savaşından nasiplerini alan tüm ülkelerden temsilcilerinin yanısıra, sendika, parti ve benzeri kurumların temsilcileri de katıldılar.

- Aynı doğrultuda bir toplantı da Düsseldorf'ta, Wuppertal ve Dortmund'da yapıldı. Düsseldorf'ta yapılan panelde, savaştan etkilenen halkları temsilen yalnızca, KOMJIN davet edilmişti.

- Gesamtschule Bergisch Gladbach'da "Körfez Savaşı ve Unutulan Halk: Kürtler" şiarı altında düzenlenen toplantıya bir arkadaşımız katıldı.Bu okuldaki kampanya bir hafta sürdü. Kampanyanın sonunda 25 bin mark toplanıldı ve medico aracılığıyla Kürdistan'a iletildi.

- Yine bir arkadaşımız, çalıştığı iki okulda "Körfez Savaşı, Soykırım ve Türkiye Kürdistanı" şiarı altında 3 saatlik birer konferans verip, genel olarak, Kürtler ve Kürdistan tarihi hakkında, sonra da güncel konu ile ilgili bilgiler verdi.

- Okulun birinde, bir haftalik proje (Projektwoche) düzenlenerek, tüm sınıflara girip konu hakkında özellikle de, çocukları içeren bilgiler verdi. Proje haftası boyunca 1200 DM toplandı.

- Berlin Komjın birimi olarak 1.6.91 tarihinde Berlin'de SPD'nin Kürtlerle ilgili düzenlediği bir toplantıya katıldık,

- Yine Berlin'deki Komjın birimi 28.6.91 tarihinde Jugend und Frauen laden ile birlikte bir vapur gezisi düzenleyerek, ilişkileri pekiştirmeye çalıştılar.

- Vedat Aydın'ın katledilişinden dolayı 14.7.91 tarihinde Berlin'de birçok yabancı örgütün biraraya gelerek oluşturdukları "Solidaritätskomitee" de Komjın de yer aldı. Yine biri Komjın'dan olmak üzere 4 kişilik bir grup, Berlin'deki milletvekillerine giderek, olayı protesto ettiler. Bir hafta boyunca, değişik eylemlerde bulundular.

- Aynı amaçla Hamburg Komjın birimi de bir haftalık çadır eylemi yaptı.

- Türk ordusunun 7. ayda, PKK kampları gerekçesiyle Irak'a yaptığı saldırıya karşı, 20.7. ve 23.7.1991. tarihlerinde Berlin birimimiz içinde yer aldıkları Solidaritätskomitee ile, Türk Konsolosluğu önünde yapılan mitinge katıldı, stand açtı.

- 21.9.92 tarihinde bir arkadaşımız Witten'de "Kürdistan'da ve F.Almanya'da Kürt kadınının Durumu" şiarı altında, dialarla bir seminer verdi.

- 1 Ekim 92'de Sürth'deki bir kilisenin çağrısı üzerine iki arkadaşımız aynı konuda seminer verdi.

- 3-6 Ekim tarihlerinde, bir arkadaşımız "Frauen unter Druck in Deutschland" adı altında yabancı kadın ve örgütlerinin düzenledikleri panele bir arkadaşımız katıldı. Ber-

www.arsivkurdi.com

lin Komjın birimi de 6 ay tertip komitesinde görev aldı, önhazırlıkları birlikte yaptı, Kürt kadınlarını konu alan bir dia gösterisi ve bilgilendirme yaptı. FAC'de yaşayan Kürt kadınlarının sorunlarını ve istemlerini dile getirdi. Yine bir arkadaşımız, 1 Ekim'de Berlin'de protestan kilisesi'nin çağrısı üzerine, bir toplantıya katıldı ve genel olarak Kürtler ve bu kapsamda Kürt kadınları'nın sorunları üzerine seminer verdi.

- 23 Ekim tarihinde de yine bir arkadaşımız Köln Frauenamt'ın kadınlara yönelik hazırladığı bir aylık proje kapsamında aynı konulu bir seminer verdi. Dialar gösterildi.

- 12-20 Ekim tarihleri arasında, Hamburg'da bir Kürdistan haftası düzenlendi. Bu haftayı düzenlemek üzere birkaç örgüt ve kişilerin insiyatifi ile bir komite oluşturuldu. Komitede Hamburg Komjın birimi de yer aldı. Kürt elsanatlarından oluşan bir sergi yaptı ve 8 gün boyunca ziyaretçilere açık tutuldu. Elsanatları ve eşyaları üzerine, ziyaretçiler bilgilendirildi. Hafta boyunca Kürdistan'ın hemen hemen her parçasından tanınmış kişi ve örgüt temsilcisi, Kürtleri ve Kürdistan'ı işleyen tarihi, sosyolojik ve aktuel konularda kitlelere bilgi verdi. Haftanın beşinci günü, ''Kürdistanda Kadın'' adlı panele konuşmacı olarak çağrılan KOMJIN temsilcisi arkadaşlar, Komjın'ın kadın politikasını sergilediler.

Bir hafta süren bu eylemden sonra, son gün bir kapanış gecesi düzenlendi. 800 yüz dolayında bir katılım oldu. KOMJIN Mainz Kadın Tiyatrosu grubu da yer aldı.

- ''Avrupa'da Yaşayan Türkiyeli ve Kürdistanlı Kadınlar''ın ön toplantısı için seçilen Komite'de bir arkadaşımız yer aldı. Önce 14-15 Aralık tarihlerinde Hollanda'da yapılan haftasonu seminerine, daha sonra da 1-3 Mayıs tarihlerinde yine Hollanda'da düzenledikleri genel toplantılarına katıldı.

- 26 Şubat 92 tarihinde, Troisdorf'tan bir arkadaşımız Hennef'te ''Kürdistan'da ve Almanya'da Yaşayan Kürt kadınları, ve Genel bir Kürdistan Tarihçesi'' kapsamında dia gösterisi yaptı. Seminer verdi. Aynı kapsamda bir de Kürt mutfağını tanıtmaya çalıştı. Hem yapılan yemeklerle, hem bilgilendirmeler aracılığıyla tanıttı. Bir de Kürt kadınlarından oluşan resimlerle bir sergi açtı.

- Diğer taraftan, birçok örgüt ve parti kurultayları için bize gelen çeşitli çağrılara, davetlere karşın mesajımızı ilettik. Birçok kuruluş ve kişilerle de kimi zaman yazışarak, kimi zaman sözlü olarak ilişkilerimizi sürdürüyoruz. Örgütümüz ve genel olarak Kürt kadınları ile ilgili döküman isteminde bulunan birçok kuruma da yardımda bulunmaya çalıştık.

KAMUOYU ÇALIŞMALARI

Kürt kadını için mücadele perspektifi, kuşkusuz onun içinde ve de karşı karşıya bulunduğu özelliklere göre biçim alır.

Örgütümüz Komjın, hem ulusal, hem sınıfsal ve hem de cinsel sorunun acılarını birarada yaşayan ve onun mücadelesini vermek zorunluğu duyan bir örgüttür. Bu nedenle de Komjın'ın kamuoyu çalışmaları,

öncelikli olarak ulusal mücadeleye yönelik oldu. Doğal olarak, gelişen her olay içinde, Kürt kadınının da konumu ayrıca ele alınarak yapılmaya çalışıldı.

Zorluklarımıza ve eksikliklerimize rağmen, yapabildiğimiz kamuoyu çalışmalarını şöyle sıralayabiliriz:

- Irak Kürdistanı halkımızın uğradığı jenosid olayını kınayan bir bildiri ve basın açıklaması çıkarıldı. Yaklaşık 500 kişiye (milletvekilleri, politikacılar, yardım kurumları, tanınmış çeşitli kurum ve kişilere) gönderildi ve tüm birimlerimizde, katılınan her eylemde dağıtıldı.

- Yine aynı amaçla, HEVKARİ tarafından, Köln'de yapılan yürüyüşü destekleme kararı aldık. Tüm birimlerimize genelge göndererek arkadaşlarımızın bu yürüyüşe katılmaları konusunda çağrıda bulunduk. Afişte de ismimiz yer aldı.

- Vedat Aydın'ın öldürülmesinden dolayı, Komjın olarak yakınlarına telgraf çektik, olayı kınayan bir bildirge yazarak yine birçok politikacı, kurum ve örgütlere gönderip olayı kınama taleplerinde bulunduk.

- Irak Kürdistanı'ndan Türkiye'ye sığınan Kürt kadınlarına ilişkin, meydan gazetesinin hiç bir kanıt göstermeden kadınlarımızın itibarını düşürme amacını güden yazısını protesto edip, yine ilgili kuruluş ve kişilere ilettik.

- Yabancı düşmanlığına karşı 9 Ekimde yapılan yürüyüşe katıldık, tüm birimlerimize çağrıda bulunduk.

- PDS Linke Liste'nin aynı konuya yönelik düzenlediği ''Rasismus in Deutschland-Rasismus in Europa'' konulu panele çağrıldık. Katılmaya çalıştık. Ne yazık ki kitlesel olarak katılamıyoruz bu tür eylemlere.

- Aynı amaçlı, Yeşiller (Kalk-Yeşiller grubu) tarafından düzenlenen toplantılara da yine bir arkadaşımız katıldı.

- 1 Mayıs yürüyüşlerine katıldık. Dortmund birimi bir de Duisburg müzik grubu Hevi'nin davet edildiği eğlenceli 1 Mayıs gecesine katılarak, yayın standı açtı.

- Newroz gecelerine katılarak, standlar açıp, yayınlarımızın ve Kürt elişlerinin, takı malzemelerinin satım işlerini yapmaya çalıştık. Herhangi bir kurumdan yardım almadığımız düşünülürse, bu gibi eylemlerde stand açmanın önemi bizler için büyüktür.

- Köln birimimiz de her yıl Porz'da yapılan Yabancılar Haftasında yiyecek ve yayın standıyla katıldılar.

KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR SEMİNERLER

Örgütümüz Kürt kültürünün geliştirilip tanıtılması için, başta kendi üyelerinin kültürüne sahip çıkması-

www.kurdishakdi.org

nı bir esas olarak görür. Bundan hareketle, eksiklikleriyle de olsa, bu yılki kültürel çalışmalarında daha çok biraz önce değinilen konferanslar halinde yapmaya çalıştı. Yayın, Seminerler ve 8 Mart çalışmaları ise, etkinliklerimizin diğer ağırlıklı yanlarıydı.

Yayın

Bilindiği üzre, kitle ile en iyi diyalog sağlamada ve en büyük eğitim aracı yayındır. Örgütümüzün yayın organı olan Jiyan'ın aslında her iki ayda bir çıkması önerilip, öngörülmüşse de bunun olanaklı olmadığını gördük. Yukarda da belirttik. Kadrosuzluk en büyük sorunumuzdur. Bu nedenle de yine 3 ayda bir olmak üzere çıkarmaya çalıştık. Redaksiyon oluşturmada bile zorluklarımız oldu. Jiyan'ın büyük bir boşluğu doldurduğu kesindir. Bu her sayıdan elimizden kalmayışından da anlaşılıyor.

Katalog

Geçen yılki kongremizden önce başlatmış olduğumuz Kürt Kadını'nın yaşamını dile getiren kataloğumuz "JİYANA ME"nin hazırlıklarını ancak Kasım ayında tamalayarak basabildik.

Bir renkli katalog çıkarmak, kuşkusuz bir siyah-beyaz dergi ve bültenden farklıdır. Sonuçta, belki çok zamanımızı aldı, ama cesaretimizi arttırmaya da yaradı diyebiliriz. Evet arkadaşlar, fiatı pahalı da olsa, enerjimizin büyük bir kesimine de mal olsa, biz diyoruz ki, iyiki çıktı. Katalog birçok kurum tarafından oldukça güzel bulundu. (aslında biz eksiklikleri görmüyor değiliz) Öyle ki, Yunanistan'a gönderdiğimiz örnekler, çok beğenildiğinden, oradaki bir yardım kurumu maddi harcamaları üstlenmeyi kabul ederek, orda da Yunanca-İngilizce-Kürtçe çıkarılmasını istedi. Bunun üzerine filmler şu sıralar orda ve Komjın adına orda da basılacak.

Burda da beğeni kazandığından - Bunte Stifte- denilen kurum, maddi yardımda bulundu. Kendilerine teşekkür ediyoruz.

Medico International ise hemen çıkar çıkmaz 100 adet satın aldı.

Takvim

Bu yıl takvim konusundaki düşüncelerimizi maalesef istediğimiz gibi gerçekleştiremedik. Birincisi gecikmeli olması, ikincisi ise renklerin istendiği canlılıkta olmaması bir eksikliktir.

Seminerler

Seminerler, yalnız EĞİTİCİ değil; aynı zamanda insanların KAYNAŞMA özelliğini de taşıdığından oldukça önemlidir. Biri 11-12 Ekim 91 tarihinde, ötekisi 25-26 Ocak tarihlerinde olmak üzere iki haftasonu semineri yapıldı. Birincisi salt Köln birimiyle, ikincisi merkezi yapıldı.

Köln birimi ile yapılan seminerin konusu; "Komjın'ın kadın politikası, Mücadele Perspektifi" idi.

Merkezi seminerin konusu ise; "Önümüzdeki somut çalışmalar ve yöntemi" idi.

Bunun yanında birimlerin kendi aralarında yaptıkları seminerler oldu. Bremen bir haftasonu semineri düzenledi.

Köln Birimi, her hafta toplanarak her seferinde değişik konuları ele almaya çalıştı.

8 Mart Çalışmaları

Çalışma programımız hazırlandığında, bu yıl 8 Mart'ın merkezi bir gece ile de kutlanması öngörülmüştü. Gecenin motosu: "Kürdistanlı Kadınlarla Dayanışma Gecesi" şeklinde olacaktı.

Berlin'de yapılması öngörülen gece, ne yazıkki, oradaki bazı özel sorunlar nedeniyle yapılamadı.

Gece yapılamadı ama hemen hemen tüm birimlerimiz çeşitli şekillerde kutladılar.

Berlin birimi Jugend und Frauenladen'le 40 kişinin katılımıyla,

Hamburg birimi DGB kadınlarıyla,

Hannover, DGB ve Feminist kadınlarla ortak,

Bremen DGB kadın grubuyla

Dortmund, birim olarak değil de bir kişinin Duisburg'a giderek orda-kilerle birlikte bu kapsamda Kürt Kadın Hareketi üzerinde bilgi vererek,

Hagen Birimi, 12 aydan beri hazırlıklarına başlanan 20'ye yakın kadın kuruluşlarının yer aldığı bir platformun, 4 Mart'ta düzenledikleri toplantıda yer aldı. Panel şeklinde yapılan bu toplantıya Komjın'dan bir arkadaşımız "Kürt Kadınının Durumu" ile ilgili bir referat sundu. Yaklaşık 100 kişinin katıldığı bu toplantıya, eski yabancılar Meclisi Başkanı Funke de katılmıştı. Gerek Fr. Funke, gerekse Dortmund Kürtçe yayınevi arkadaşlarımızla ayrı görüştüler, destekleme sözünde bulundular. Radyo ayrıca yayınladı.

Hagen birimi ayrıca 7.3.92 günü de kamuoyuna açık bir toplantı düzenledi.

8.3.92 günü de, Alman ve diğer yabancı kadın örgütleriyle Rathaus'da (Hagen) 200 kişinin katılımıyla yemek ve folklor ile yer aldılar.

Köln birimi 7.3.92 günü DGB ve Frauenamt tarafından düzenlenen toplantıya katıldı. 1000 'i aşkın kadının katıldığı toplantıya davet edilen tek örgüttük.

8.3.92 günü de Bürgerzentrum-Kalk'ta yaklaşık 100 kişinin katıldığı erkekli, kadınlı bir toplantı ile kutlandı.

Troisdorf DGB ve ÖTV Kadın gruplarıyla, resim sergileyerek, yayın standı açarak katıldı.

Bütün birimler, merkezin çıkarmış olduğu 8 Mart afişi ve bildirilerini de dağıttılar, yayın standları açtılar.

DİĞER ETKİNLİKLER

Bu kültürel çalışmaların yanısıra, bazı birimlerimizde de sosyal çalışmalar sürdürülmekte.

Berlin birimi 12 Mayıstan itibaren çeşitli kurslar veriyor.

Köln birimi Almanca kurslarını veriyor. Daha önce Newroz'a yetiştirmek üzere başlattığı fular boyama işlerini sürdürüyor. Fularlar fazla zaman aldığından yeterince yapılamadı. Beyaz üzerine kesk û sor û zer (sarı, kırmızı, yeşil) renklerinden şeritlerle boyanan fularlar çok ilgi gördü.

Dortmund, folklör kursları veriyor. Wuppertal birimi yılboyunca dil kursları, folklör ve saz kursları yaptı. Sağlık üzerine, bir doktor nezaretinde sağlık seminerleri verdi.

Aile ziyaretleri,

Kadınların kişisel sorunlarıyla ilgilenme, avukat ve benzeri sorunlarda yardımcı olma çabaları,

Yayınlarımızın satımı,

Eylemlerde yemek vs. satarak gerek örgütümüze ve gerekse Kürdistan'a yardım amacını güden kampanya girişimleri, de ayrıca her birimin istisnasız yaptığı çalışmalardır.

Değerli arkadaşlar, ülkemizin içinde bulunduğu durum ve yaşadığımız ülkenin yabancılara, özellikle de Kürtlere yönelik politikasını gözönüne aldığımızda, yapılan çalışmaların yeterli olmadığını görürüz. İnsanların politik görüşlerini önplana almadan ortak eylemlerle gücümüzü birleştirme zamanı gelmiş, hatta geçmiştir bile. Önümüzdeki çalışma döneminde daha kollektif bir çalışma sergilemeyi umar, demokrasi mücadelesine omuz veren her bireyi saygıyla selamlarız.

BIJI KOMJIN
Bıji Tekoşina Jınên Kurdistan!
Bıji Azadiya Kurdıstan!

Asyl in der Bundesrepublik

MARGRET

Die Gewalt gegen AsylbewerberInnen und AusländerInnen in der Bundesrepublik wird immer massiver. Die jüngsten Ereignisse in Rostock und die täglichen Übergriffe auf Flüchtlinge und ausländische MitbürgerInnen sind entsetzlich und müßten allen Deutschen, die über einen gesunden Menschenverstand verfügen, betroffen machen und alarmieren.

Wie ist es soweit gekommen und wohin soll das noch führen?

Es ist nicht einfach, gegen diese Gewalt, die in einer breiten Bevölkerung Verständnis und sogar Anerkennung findet und von vielen offen beklatscht wird, geeignete Mittel und Wege zu finden, um dem entgegenzuwirken. Der ungeheure Egoismus in den versteinerten Köpfen zu vieler Menschen läßt sie blind werden vor dem Elend und der Not ihrer Mitmenschen in der Welt.

Es ist nicht einfach, auch nicht zuletzt deshalb, weil die Bundesregierung diese Gewalt nicht deutlich verurteilt, sondern im Gegenteil dieser Entwicklung Vorschub leistet und den Gewalttätern dadurch Unterstützung gewährt und sie ins Recht setzt, indem sie die Diskussion um die Änderung des Artikels 16 des Grundgesetzes weiterführt. Auch die SPD schlägt mittlerweile diesen Kurs ein.

Die Verantwortlichkeit der Bundesregierung für diese Entwicklung ist offensichtlich. Die Asyldebatte geht spätestens seit 1978, als das 1. Gesetz zur Beschleunigung des Asylverfahrens in Kraft trat, durch die Medien und das Thema ist bis zum heutigen Tag immer mehr angeheizt worden. Seit dieser Zeit wurden etwa dreißigmal Gesetze, Erlasse und Verordnungen geändert, um Flüchtlinge abzuwehren.

Im Wahlkampf 1986 fanden ständige Beratungen über das Thema Asyl statt. Schlagworte wie "Asylantenflut", "Asylantenschwemme", "Wirtschaftsflüchtlinge" usw. wurden in Umlauf gebracht. Durch Aussagen wie "das Boot ist voll", wurde Stimmungsmache gegen Flüchtlinge betrieben.

Daß das Boot doch noch nicht voll war beweist, daß 1990 ca. 400.000 Aussiedler aufgenommen wurden, für die von Politikern in den Medien um Verständnis gebeten wurde auch mit dem Hinweis, daß die Bundesrepublik diese Menschen für ihre wirtschaftliche Entwicklung braucht, denn die Geburtenrate der Deutschen ist rückläufig.

Warum wird kein Verständnis für andere Flüchtinge gefordert?

Nur wenn das Elend und die Menschenrechtsverletzungen in den jeweiligen Ländern durch die Massenmedien und von den Politikern deutlich gemacht und angeklagt werden, wird man auch mehr Verständnis von denjenigen erwarten können, deren einseitige Sichtweise durch Uniformierheit bestimmt ist. Aber anstatt die Situation in den Herkunftsländern darzustellen, die wirklichen Ursachen aufzuzeigen und die Lage der Flüchtlinge deutlich zu manche, wird mit allen Mitteln versucht, sie aus dem Land zu vertreiben und sie ihrem Schicksal in den Verfolgeländern auszuliefern.

Es ist klar, daß die Tatsachen nicht gerne ausgebreitet werden, denn auch die Bundesregierung ist mitschuldig an der politischen und wirtschaftlichen Lage in vielen dieser Länder.

Nicht nur, daß sie im Rahmen ihrer Möglichkeiten keinen Druck auf diese Regierungen ausübt und die begangenen Menschenrechtsverletzungen verurteil, sie mischt auch bei der Vernichtung von Menschen. Wir brauchen dabei nur an die Giftgaslieferungen in den Irak zu denken, mit deren Hilfe tausende KurdenInnen umgebracht wurden. Ein anderes Beispiel sind die Waffenlieferungen in die Türkei, die Anfang des Jahres ausgesetzt wurden, weil Filmaufnahmen beweisen konnten, daß damit die dortigen KurdenInnen beschossen,

getötet und ihre Dörfer niedergemacht wurden. Nachdem sich die Wogen wider geglätet haben und das Thema aus den Medien verschwunden ist, sind diese Waffenlieferungen inzwischen wieder aufgenommen worden, um die Freundschaft zum Bündnispartner Türkei nicht zu sehr zu strapazieren.

Zwar hat die Bundesregierung in ihrer Flüchtlingskonzeption die Bekämpfung der Fluchtursachen als eine Hauptaufgabe herausgestellt, aber aus wirtschaftlichen, politischen oder sonstigen Gründen, wird das Interesse an den freundschaftlichen Beziehungen zu den Verfolgerländern, offensichtlich höher bewertet als das Ziel, die Fluchtursachen zu bekämpfen.

Es ist nicht zu übersehen, daß eine vernüftige, menschliche Lösung für die Flüchtlinge nicht gewollt ist.

Die Politiker haben ein starkes Interesse daran, die Vorurteile gegenüber den AsylbewerberInnen zu schüren, um von innenpolitischen Schwierigkeiten abzulenken und Sündenböcke fü die Krise in der Wirtschaft zu finden.

Am 1.7.1991 ist das neue Asylverfahrengesetz in Kraft getreten, um die Verfahren zu beschleunigen. Dieses "Beschleunigungsgesetz" bewirkt nur, daß den Flüchtlingen noch weniger Chancen geben werden, ihre Fluchtgründe ausführlich darzulegen, und ihnen durch erhebiche Fristenverkürzungen die Möglichkeit einer notwendigen Rechtsberatung zu nehmen.

In Zindorf liegen 400.000 unbearbeitete Asylanträge, d.h. für die Bearbeitung wird kein Personal zur Verfügung gestellt und die Verfahren werden absichtlich verschleppt. Außerdem zieht der Bundesbeauftragte für Asylangelegenheiten die Verfahren zusätzlich in die Länge, indem er häufig gegen die von Bundesamt anerkannte Flüchtlinge Rechtsmittel einlegt.

Um eine schnellere Abwicklung der Verfahren zu gewährleisten, ist kein neues Asylverfahrensgesetz notwendig geworden. Selbst die vollständige Abschaffung des Grundrechts auf Asyl kann die Zuwanderung von Flüchtlingen nicht stoppen, wenn die Ursachen der Flucht nicht beseitigt werden.

Das Schicksal unserer Mitmenschen in aller Welt darf uns nicht gleichgültig sein. Auch wenn die Zeiten unbegrenzten Wachstums hier dem Ende entgegengeht, sollten wir nicht vergessen, daß die Bundesrepublik zu den reichsten Ländern der Erde gehört und wir unseren Wohlstand auf Kosten der armen Länder genießen.

Selbst wenn wirklich manche Menschen in ihren Ländern nicht direkt politisch verfolgt werden, muß man sich fragen, ob sie deshalb **Betrüger sind, weil sie nicht verhungern wollen.**

Ich wünsche mir von ganzen Herzen den Frieden für alle!

Ich bin eine 18 jahre alte Kurdin und bin hier in der Bundesrepublik geboren. Dieses Jahr habe ich in einer neuen Schule angefangen. In meiner Klasse befinden sich viele türkische SchülerInnen. Anfangs verstanden wir uns gut und es herrschte eine gute Atmosphäre in der Klasse, bis wir im Politik - Unterricht über Unterdrückung und Diskriminierung sprachen. Ich beteiligte mich an dieser Diskussion und gab die Kurden und Armenier als Beispiel maßloser Unterdrückung seitens der türkischen Regierung. Die türkischen SchülerInnen waren ziemlich sauer auf mich! Nach ihrer Meinung hätte ich ihr Land schlecht gemacht. Nun werde ich von diesen SchülerInnen nicht beachtet, sie reden nicht mehr mit mir und sehen mich als ihren Feind. Ich finde es besonders traurig, daß sogar hier in der Bundesrepublik geborene oder aufgewachsene Jugendliche sich so verhalten und die Lügen glauben die die türkische Regierung samt Presse und Fernsehen über die KurdenInnen verbreiten. Ich finde man sollte nicht die Augen vor der Wirklichkeit schließen und sich zum Werkzeug all dieser Lügen und Terrors machen. Wir müssen alle zusammen gegen die Unterdrückungen in meiner Heimat Kurdistan und in den anderen Länder dieser Erde kämpfen. Ich wünsche mir vom ganzen Herzen, daß der Tag kommt wo es nicht mehr Kriege gibt, es soll nur noch der Frieden herrschen.

Züleyha

Ulusal Demokratik Kadın Grubu'nun Açıklaması:

"Kürt halkına karşı yürütülen savaş ve kadına yönelik aşağılama konusunda devlet ile yandaşı kitle araçları işbirliği içindeler"

Basına ve Kamuoyuna.

Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaş, Kürt kadını sözkonusu olduğunda, daha da "Kirli ve iğrenç" bir görünüm alıyor.

T.C.'nin resmi ideolojisi, aynı zamanda kadınları aşağılayan erkek egemen anlayışıyla bütünleştiğinden, Kürt kadınına yönelik saldırılar daha farklı bir boyut kazanıyor. Kürt kadını, baskıya, işkenceye maruz kalırken, katledilirken; cinsel kimliğinden dolayı da saldırıya uğruyor.

14 Ekim akşamı Interstar'ın haber programında ekrana getirilen "çıplak kadın gerillalar" T.C. devletinin, Kürt kadınına bakışının çarpıcı bir önreğiydi. Katliam sonrasında kadınlar, "aşağılanma, kürt halkının değerlerini rencide etme ve bütün Kürt kadınlarına gözdağı verme" amacıyla, çırılçıplak soyulmuştu. Interstar da, bu uygulamayı, haberini "carpıcı, ilgı çekıcı ve özel" kılmak amacıyla ekrana getirmişti. Bu olay, Kürt halkına karşı yürütülen savaş ve kadına yönelik aşağılama konusunda devlet ile yandaşı olan kitle iletişim araçlarının işbirliğini somut olarak ortaya koymuştur.

Interstar'ın yanlış ve çarpık haberciliği ile O ve onun gibilere malzeme veren devlet güçlerinin yürüttüğü savaş ve katliamlar birleşmekte ve sonuçta aynı amaca hizmet etmektedir.

Bizler, devletin Kürt kadınlarına yönelik cinsiyetçi-ırkçı saldırılarını ve "kadın bedeni"ni kullanan ve sömüren Interstar'ı şiddetli protesto ediyor; tüm kadınları duyarlı olmaya çağırıyoruz.

21.10.1992

Ulusal-Demokratik Kadın Grubu

Bir izin döneminde Türkiye'den izlenimler

NUJEN

Yazımı, "Türkiye'den izlenimler" diye başlıyorum. Zira yıllardan beri ilk defa, Kürdistan'a gitmeden, Türkiye'nin metropol üç kentinde izinimi geçirdim. Bu süre zarfında hem daha açık bir kıyaslama olanağı buldum, hem de gelişen demokratik ulusal kurtuluş mücadelesine, bu kentlerdeki insanların, özellikle de kadınların bir çoğunun bakış açılarını değerlendirme fırsatını yakaladım, yaklaşım farklılıklarını gördüm. Kürt - Türk halkının karşı karşıya getirilmesinde, Türk Basını'nın kahramanca başarısına, en korkuncu da Kürt'ün Kürt'e karşı tepkiciliğine ve güvensizliğine tanık oldum. Ama artık sağır sultanın bile "Kürt olgusu"-'nu görmemezlikten gelmiyeceği, bu olgunun her kesimden insanın günlük sohbetlerinde dahi yer aldığını da gördüm.

Ancak, Kürdistan'da yaşamın baskı, zulüm, panzer, silah ve helikopter, uçak sesleriyle boğulduğu, dumanlarıyla boyandığı, korkuların dehşet saldığını ve türlü olanaksızlıklarla geri püskürtüldüğü bir ortamda sürmesine karşın, bu kentlerde yaşamın, daha çok ekonomik sıkıntıları içinde sürdüğünü; böylelikle Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin buralarda arka planda kaldığını da hemen farketmek mümkün. Son bir kaç yıl zarfında Kürdistan'dan buralara göçetmek zorunda bırakılan ailelerin de aynı kaygıya düşmesi elbett ki doğaldır. Ama bu insanların buralarda da, tehlikeli boyutlara varan ayrı nitelikte bir yaşam kavgası ile karşı karşıya kaldıkları da bir gerçek.

TÜRK - KÜRT KARDEŞLİĞİ'nin düşmanlığa dönüşme tehlikesi!

Gelin bir kaç tablo ile, kadınların buna ilişkin çelişkilerini ve kaygılarını kendilerinden dinleyelim.

Tablo 1, İstanbul:

Yıllardan beri, bankada çalışan bir Kürt bayanla sohbet ediyoruz. Konuyu Kürtlere indirgiyoruz.

"Bir kaç ay öncesine kadar, kimliğimi geç tanımış olmakla hayıflanıyor, olayları olanaklarımca takip etmeye çalışıyordum. Ama şimdi, pek de öğle görmüyorum. Çalıştığımız iş yerinde, Kürtlere karşı korkunç bir tepki var. Bu son olaylardan sonra, Kürtler çok olumsuz puanlar aldı. Hatta bu yüzden bir bayan arkadaşımız, Newroz olaylarından iki

hafta sonra, bir kaç gün izin alıp, memleketi olan Mardin'e gidip geldiği anlaşılınca, işten çıkarıldı. Oysa ki, bu arkadaşın Kürt olduğunu belirliyen hiç bir tavrına raslamadık. **Ama siyah saçları, gür kaşları ve teniyle** o bir Kürttü. Şimdi en ufak bir açığımıza bakıyorlar. Aslında beni de rahatsız ediyor. İki halk birbirinden ayrılamaz. Ben bunu böyle görüyorum ve Türklerden ayrılabileceğimi de düşünemiyorum. Bütün arkadaşlarım Türk. Adam öldürmeye karşıyım. Askerleri öldürmekle olmaz bu iş.

(Burada, devlet politikasının basına yansımış şekliyle olayı dile getiriyor ve bir mücadele yöntemini de reddediyor). Eh TC Basınının başarılı olduğu da anlaşılıyor değil mi?

Tablo 2, İstanbul:

Bir Kürtle evli ressam Türk kadını ile bir konuşmamızda:

"Sen de mi Kürtçülüğü savunuyorsun? Böyle özgürlük olmaz. Siz kendiniz kendi insanlarınızı kırıyorsunuz. Askerleri, insanları öldürmek ne getirir? Türk - Kürt ayırımı bu temelde olmamalı. Yani yarın Kürdistan kuracak olsanız, bizim durumda olan eşlerin desteğini bekleyebilir misiniz? E... (eşi) de böyle bir yöntemi bir Kürt olarak asla onaylamıyor. Doğrusu daha önceleri E. Kürt olduğunu gizleme gereğini duymuyordu. Ama bu gelişmelerden sonra, Kürt olduğuna pişman nerdeyse".

O'na da Kürtlerin neler istediğini sıralıyor ve üç saat süren tartışmadan sonra biraz olsun rahatlatıyorum kendisini. Ama TC Basını burada da o kadar güzel işlemiş ki, ne anlatırsan anlat, bir "terör" ile "Kürt olgusu" özdeşleşmesi almış gidiyor. **İşte bu tür evliliklerde, eşlerin tercih kavgası!**

Tablo 3, Ankara:

Yıllarını politikaya vermiş, dönem dönem milletvekili adayı olan bir Kürt kadınıyla konuşuyoruz. Bundan 29 yıl önce, benim yatılı okula kaydımın yapıldığı, Kürt kimliğinin çok saklı tutulduğu, asimilasyoncu eğitim politikasının Kürdistan'da oldukça egemen olduğu bir dönemde çevresindekilerle, Kürtçe espiriler ve argo sözcükleriyle takılarak kimliğini sergilemesi, bende ona karşı bir hayranlık uyandırmıştı. Aradan geçen yıllardan sonra yine onunla karşılaşıyor ve sohbet ediyoruz. Aynı özelliğini hala koruyor. "Kürt meselesi" ne değiniyoruz. Gelişmenin bu şeklinden rahatsız.

"Durum, Kürtlerle Türkleri birbiri-

ne düşman etmiş boyutta. Biz Kürtlerin, artık **eşkiya, terörist, dinci, feodal olduğumuz imajını yıkmamız gerekir.** Bugün metropollerde kitlesel bir Kürt potansiyeli var. Bundan yararlanmak gerekir. Biz ne yapıyoruz? Ürkütüyoruz. Kürtler sadece doğuda veya güneydoğuda değildir. Biz bunu unutuyoruz. Başta kendim olmak üzere, çevremdeki bir çok Kürt aydını da, Kürt politikacısı da bundan kaygı duyuyoruz, bu imaj'dan rahatsız oluyoruz. Kürt ve Türkleri birbirinden ayırmak mümkün değil.

- "Peki, bir Kürt aydını ve politikacı olarak, size de bu kapsamda görev düşmez mi"? diye soruyorum.

"Kürt hareketinin bu doruğa getirilmesi beni rahatsız ediyor. Kuşkusuz yapabileceğim şeyler olur. Ama bugün bu ortamda, her Kürt meselesine eğilen, ilgili olan Kürt aydını veya politikacısı PKK'lı olarak lanse ediliyor. O duruma düşmek istemiyorum. O nedenle de ilgisiz kalmayı tercih ediyorum. Artık başka yöntemler geliştirilmeli" diye yanıtlıyor.

İşte ikilem içinde aydın - politikacı bir Kürt kadının kaygısı! (haklı, haksız, onun yorumu bu yazının dışında olan bir konu)

Tablo 4, Balıkesir:

Balıkesir'in bir tatil köyünde, ormanlar içinde akan su kenarında, gazino çalıştıran bir Kürt ailesi ile tanıştım. İlk gittiğimde sadece erkekler vardı. Bir ara, hanımlarının olup olmadığını sordum. Üç kardeşten en büyüğü evli, üç çocuk sahibi. İkinci gidişimde, hanımını getirebileceğini söyledi. Gün saptadık. Bir kaç gün sonra aynı yerde bir araya geldik. Güncel konuları konuşmaya başladık. Kendisine yönelttiğim bazı soruların yanıtlarını almaya çalıştım.

- Nujen: Nereden geliyorsun, ne zamandan beri burdasın G...?

- G. : Biz Batman'dan geliyoruz. 3,5 aydır buradayız.

- Nujen: Çok yenisiniz. Buraya gelmek nereden aklınıza geldi?

- G. : Batman'da bize rahatlık yoktu. Her sene kocam sezon işçisi olarak bir yerlere giderdi. Ama ben çok sıkıntısını çektim. Askerler, teröristlere ekmek-yemek veriyorum diye her gün kontrol ve baskıda bulunuyordu. Gerillalar da, her gelişlerinde kocamı soruyor, neden orda olmadığını sorup sıkıştırıyorlardı. Günlerim korkuyla geçiyordu. Bu sene bahar gelmeden, kocam bir tercih yapmamızı söyledi. Kayınlarımın biri, İstanbul'da lisede okuyordu. Biri köydeydi. Köyde olan şu küçük kaynım, bir ara gerillaya katılmak zorunda kaldı. Bir gün köye gelmek için izin aldığında, bize uğradı. Söz arasında, kocamın da götürülebileceğini söyledi. Kocam bunu duyunca, hemen iki gün sonra kaynımı da alarak, İstanbul'a geldik. Korktuğu için değil. Sorumluluğundan dolayı İstanbul'a gittik. Daha sonra da burda iş bulduk.

- Nujen: Peki oradan kaçış, buralara geliş bir çare mi? Yerinizi yurdunuzu terketmek kolay olmasa gerek.

- G. : Evet kolay olmadı. Siz bilemezsiniz. Öyle bir baskı var ki, iki erkeğin birarada sokakta yürümesi yasak olduğu gibi, bir iki kadının dahi bir araya gelmesi gözetleniyor. Erkeklerimiz hep işsiz. Ne yapacaklar? Askerleri tutacak değiller ya. Onun için de gerillaya katılmayı tercih ediyorlar. Ama evli, çocukları olanlar için zor bu. Kocam gitseydi, ben bu üç çoçukla ne yapabilirdim. İşi de yoktu. İş olmayınca gerillalar götürürlerdi. Onun için, kimseye haber vermeden ayrıldık.

- Nujen: Burada, nerede kalıyorsunuz? Komşularınız var mı? İlişkileriniz nasıl?

- G. : ... Köyünde kalıyoruz. Oraya, daha önce gelip yerleşen tanıdıklarımız var. Onlarla görüşüyoruz. Onların komşuları iyi. Ama bu aralar onlar da çekiniyorlarmış.

- Nujen: Neden çekiniyorlarmış?

- G. : Son zamanlarda Kürtlere iyi bakmıyorlarmış. Biz de fark ediyoruz. "Gidin memleketinizde çalışın" diyenler oluyor. Memleketimizde rahatlık mı var?

- Nujen: Batman'a dönmeyi düşünüyor musunuz?

- G. : Hayır düşünmüyoruz. Zaten şimdi evimizi yıkmışlardır.

- Nujen: Peki ne yapmayı düşünüyorsunuz?

- G. : Kocam ortaokulu okumuş. Belki iş bulur. Kayınlarımla birlikte nerede iş bulurlarsa oraya gideriz. Kürtler göçebe hayata alışkındır. Yeni değil ki göç!

İşte içinde bulunduğu koşullarda, yaşam biçimini saptayamama kaygısı ve göçebe hayat tercihi!

Tablo 5, İzmir:

Yıllardan beri İzmir'e yerleşmiş, Kadife-Kale'de oturduğunu sonradan öğrendiğim bir orta yaşlı kadınla karşılaşıyorum. Kendisini Kemeraltında biriyle Kürtçe konuşurken görüyor ve yaklaşıyorum. Kendisine Kürtçe selam verince, o Kürt kadınına has özelliğiyle "rojbaş qiza mın" diye karşılık veriyor. Birden içim kaynıyor. Biraz konuşuyoruz ayak üstü. Bir yerde oturma alışkanlığı yokmuş. Açıklıkta bir banka oturduk. Kendisine soruyorum:

- Nerilisin abla? İzmir'de me kalıyorsun?

- Cizre'liyim. Kadife Kale'de oturuyorum.

- Kimsen var mı, ne zamandan beri burdasınız?

- Yaşlı bir kocam, oğlum ve gelinim var. Tam 11 yıldır burdayız. Ama artık bize burada mekan yok.

- Neden, ne oldu?

- Daha ne olsun! Hem evimizi yıktılar, hem kocamın işi elinden alındı. Kocam seyyar satıcısıydı. Kaldırdılar, yasakladılar.

- Oğlun?

- O pazarda çalışıyor. O şimdi bize bakıyor.

- Peki siz nerde kalıyorsunuz şimdi? Neden evinizi yıktılar?

- Çadır kurduk tepede. Kürtüz diye, bizi evimizden ettiler. Kimine "daha iyi ev veririz" dediler. kimine, "buralar sizin yurdunuz değil" dediler. Buna rağmen yine de ev arıyoruz. Ama vermezler. Düne kadar, dost olduğumuz kimi Türk komşular bile selam vermez oldular. Ama kimi de çok iyi.

- Cizre'de kimseniz var mı? Oralara dönmeyi düşünüyor musunuz?

- Toprağımız, davarımız yok ki. Nereye gidelim. Oradaki akrabalar bile oradan kaçmak istiyor.

Ve arkasından o bana soru yöneltiyor.

- Ne olack bu hal? Bu nedir başımıza gelen? Bunlar bu sefer de Kürtleri kıracaklar. Her gün Kürtler öldürülüyor, askerler öldürülüyor. Şimdi bunlar ne kadar birbirlerini yiyecekler? Siz okumuş insanlarsınız, Siz birşeyler yapın kurban! Evet biz okumuş insanlar! Neye göre okumuştuk?

Bu tablolardan sonra derin bir hüzüne kapıldım bir an. İstenen tablo bu değildi. Gelinen tablo bu olmamalıydı. Tabi bunların yanında, yılmadan ve kararlıca mücadale veren bir çok kadınla da konuştum. Elbette ki sevindirici. Ama, milyonlarca Kürtün yaşadığı bu büyük kentlerde mücadele vermenin, Kürdistan'da verilenden çok ayrı nitelikte olduğunu düşünürsek, **Kürdistan toprakları üzerinde verilen savaşın, bu insanlara yansıyışı üzerinde de düşünmek lazım.**

Biz biliyoruz ki, ulusal kurtuluş mücadelesini veren Kürt halkına karşı sömürgeci güçler, elindeki bütün hainceolanaklarını utanmadan kullanacaklardır. Ama Kürt halkı da, kadınıyla-erkeğiyle yılmadan karşı koyacaktır. Artık bu mücadeleden

(Devamı 15. sayfada)

Kadın Enternasyonal 12-13 Eylül tarihleri arasında Berlin'de toplandı

Bêrivan

Sosyalist Enternasyonal'ın kongresine paralel olarak Sosyalist Kadın Enternasyonal'ın (EKD) 15. kongresi 12-13 Eylül tarihleri arasında Berlin'de gerçekleştirildi. Kadın Enternasyonal, "Aile Kadınların Sorumluluğu mu?" şiarı altında 11 Eylül tarihinde yapılan bir basın açıklamasıyla başladı. 12 Eylül günü ise resmen başlıyan konferasta, Berlin Belediye Bakanı Christine Bergmann açılışı yaptı. Daha sonra Alman Sosyalist Kadınlar komisyonu adına söz alan bakan Karin Junker, Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesiyle ortaya çıkan sosyal, politik ve ekonomik sorunlar üzerine durdu. Junker'den sonra SKE bakanı Anita Gradin söz alarak, konuşmasını yaptı. Konuşmasının başında, SKE bakanı olma sıfatını üzülerek bırakacağını belirten Gradin, sözlerine şöyle devam etti:

"Aramızda bulunamayan arkadaşlar hakkında kısa birşeyler söylemek istiyorum. Biz Burma muhalefeti lideri Bayan San Suu Kyi davet etmiştik. Ancak ne yazık ki gelemedi. Zira Burma'yı terk etseydi, ülkesine bir daha geri dönemiyecekti. İran'da tutuklu bir kadın için de yer ayırdık. Bu iki kadın için ayırdığımız sandalyeler konferans boyunca boş kalacaktır".

Sosyalist sistemin yıkılmasıyla bu ülkelerde ortaya çıkan sorunlara da yer ayıran SKE başkanı Gradin, şunları söyledi: "Bu ülkelerdeki kadınlar, öyle duyuyoruz, yeniden evlerine dönmek; çocuklarına bakmak, ocak arkasına geçmek istiyorlar. Bu burjuva zihniyetidir". Gradin ayrıca bu ülkelerde milletvekillerinin yüzde 30'nun kadın olmasına rağmen, bunların sadece birer sembol olarak kullanıldıklarını söyledi. Doğu Avrupa ülkelerindeki aşırı dinci tutuma da parmak basan Gradin, bu eğilimlerin aynı zamanda son derece sexist olduğuna da değinerek, faşist ve yabancı düşmanı gelişmelerde faşizm ve sexizm arasındaki bağlantıya dikatti çekti. "Din, kadınların baskı altında tutulması için bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle de din ve devletin birbirinden ayrılması kesinlikle gerekmektedir" diyen Anita Gradin, sözlerini şöyle bittirdi:" Biz kadın hakları ve demokrasi arasındaki sıkı bağın bilincindeyiz. 85 yıl önce kurulan SKE'in bu zaman zarfı içerisinde verdiği kadın hakları mücadelesiyle, toplumun demokratikleşmesi için verdiği mücadele unutmamalıyız".

SKE Bakanı Gradin'in konuşmasından sonra, genel sekreterliğin raporu okundu. Maria Jonas tarafından okunan raporda dinsel bağnazlığa değinilerek şunlar söylendi:

"Biz ideolojik ve dinsel bağnazlığa karşı gerekli her yerde savaşmalıyız. Çünkü o, her zaman baskıyı sürdürmek için bir alet olarak kullanılmaktadır ve kadınlar bunun kurbanıdır... Bir örnek: Yaz olimpiyatlarının açılış töreninde, bazı ekiplerin salt erkeklerden olduğunu gördük. Bu, kadınların az yetenekli olduğundan değil. Onlar ekiplere alınmamışlardır." Homoseksüeller üzerinede de duran Jonas, kadınların bu kesimden insanlara toleranslı bakmaları gerektiğini belirtti. Konuşmasında kadınların besleyici karaktere sahip olduklarını söyleyen Maria Jonas, kadınların Afrika'da yüzde 80, Asya'da yüzde 60 ve Latin Amerika'da yüzde 40 oranında aile geçindirdiklerini belirtti.

Maria Jonas'ın konuşmasından sonra konferansın şiarına uygun şu seminerler verildi: "Yeni aile düzeni"; "Tek kişili (anne ya da baba) aileler"; "Yaşlı Kadınlar" ve "Göçmenlik ve aile". Konferansın daha sonraki bölümlerinde bu konulara ilişkin tartışmalar yer aldı ve SKE'in yeni organ üyeleri seçildi.

Berlin KOMJIN'den bir arkadaş, SKE konferansına gözlemci olarak katılarak, değişik uluslardan kadınlarla ilişkiye geçip, KOMJIN'ın Şırnak olaylarıyla ilgili çıkartmış olduğu bildiriyi dağıttı. KOMJIN Berlin birimi ise, konferansın açılış gününde, hazırladığı pankart ve panolarla, konferansın yapılıdığı Reichstag binasının önünde, uyarı nöbetinde bulunarak, SKE konuklarını Kürdistan'da gelişen olaylar konusunda duyarlı olmaya çağırdı. Eylem salt kadın ve çocukların katılımıyla gerçekleştirildi.

SKE eski tarihçesi nedeniyle şüphesiz kadın hareketi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Ancak ne yazık ki sosyalist enternasyonal gibi bu kuruluş da, her ne kadar bağımsız olduğunu ve hükümetler üstü olduğunu ilan etse de, bunun böyle olmadığı birçok alanda görülmektedir. Örneğin davet edilip de gelemeyen bir Burmalı veya İran'lı kadının durumu bir Kürt kadınınkinden daha mı kötü? Bu şüphesiz bir tercih sorunudur. Kürt halkının haklı mücadelesine destek de, anlaşılan kimi

(Devamı 15. sayfada)

Bir annenin doğmamış çocuğuna mektubu

SERPİL

Merhaba çocuğum!

Hoşgeldin döl yatağıma. Hayranım sana. Ne kadar da çabuk büyüyorsun, günden güne şekilleniyorsun. Bir insan olmaya kararlısın herhalde ve ben de senin kaynağınım. Sen de benimkisi olacak mısın?

Kadını erkekten ayıran, doğurganlığımız. Doğurganlık bir üstünlük mü? Yoksa kısıtlanmak mı?

En güzel duygulardan biriymiş doğurmak. İki insanın birlikte ürettiği bir mucize; bir yaratık. Yoksa yalnızlığın korkusu mudur?

Bir gün ölüp de hiç bir şey geriye bırakamamak ve yalnızlıktan ürktüğümüz için mi doğuruyoruz?

Gövdemin içinde bir gövde. Bu mucizeyi yaşatan bir çok güç harekete geçmiş ve geçecek.

Sen yüzyılardan beri bilinen bir olaysın. Ama yine de sen teksin, benzerin yoktur dünyada.

Çocuk, kalbimin atışlarını duyuyorsun, sesimi işitiyorsun ve hatta duygularımı hissediyorsun. Elimin sıcaklığına yöneliyor, sana türkü söylediğimde sesizce ve can kulağıyla beni dinliyorsun. Ve sustuğumda bana devam etmem için işaret veriyorsun. Görüyorsun, ben de senin duygularını ve kımıldayışlarını hissediyorum. Anlaşıyoruz, anlaşmak zorundayız, çünkü birbirimize bağlıyız, muhtacız.

Çocuk, doğmadan önce, neon lambası gözlerini kamaştırmadan, birbirimizi koklamadan önce, sana anlatacaklarım var. Ayak basacağın dünyanın nasıl olduğunu öğrenmek istemez misin? Sonra deme ki bunları bilseydim gelmezdim bu dünyaya. Kendin karar ver.

En iyisi sana bir masal anlatayım: Bir varmış, bir yokmuş. Bir çocuk varmış. Bu çocuğun anne ve babası ona hep aynı şeyleri söylerlermiş: "Sen şanslısın, senin geleceğin güzel olacak" Çocuk bu sözleri çok duymuş ama ne demek istediklerini anlıyamamış. Kaloriferli bir evin 13. katında otururlarmış. Çocuk, anne ve babasını çok az görürmüş, çünkü onlar çoçuklarının gelecekleri için çok çalışırlarmış.

Yalnızken sokaklarda dolaşır ve hep üşürmüş. Güzel geleceği arar, onu düşünür ve beklermiş. Hep düşünürmüş güzel geleceği kim getirecek diye; anne- babası mı, yoksa kendisi mi, veya tüm insanlar mı?

Ve yıllar geçmiş, bir gün çocuk hastalanmış. Doktorlar yaşaması

için fazla ümit vermemişler. Doğa ve hava kirliliği, uyuşturucu maddeler, zayıf vücudunu kirletmiş, zehirlemiş ve ruhsal dengesini bozmuş. Çocuk, anne ve babasının söyledeklerinin yalan olduğunu anlamış.

Bir masal daha sevgili yavrucuğum: "Bir varmış, bir yokmuş. Dünyanın başka bir ülkesinde bir çocuk daha varmış. Küçük bir evde bir sürü kardeşleriyle birlikte yaşarmış. Onunla da anne ve babası fazla ilgilenmezmiş. Koyun ve kuzularla, çamur ve taşlarla, tabiyatla oynarmış. Yalınayak ve yarı aç dolaşırmış. Ama yine de mutlu sayılırmış, nefret duygusu nedir bilmezmiş. Günler, aylar, yıllar geçmiş, böylece büyümüş ve kasabadaki okula gitmeye başlamış. Diğer kardeşleri okula maddi nedenlerden dolayı gidememişlerdi. Fakat bu çocuk okula başladığı günden beri, öğretmeninden devamlı dayak yermiş. Çünkü öğretmen başka bir dil konuşuyormuş bu nedenle çocuğun konuştuğu dili anlamaz ve sevmezmiş. Öğretmen çocuğun konuştuğu dilin, kötü bir dil olduğunu söylermiş. Ama çocuk bunları anlıyamazmış. Anne ve babasının konuştuğu bu dilin neden kötü olduğu, kafasında soru olarak kalmış. Bir gün köylerine askerler gelmiş, hayvanlarını öldürmüşler ve babasını götürmüşler. Çocuk bir daha babasını görmemiş. Artık askerler sık sık köye gelmeye başlamışlar, onlar da öğretmenin konuştuğu dili kullanırlarmış. Baskılar yüzünden çocuğun ailesi köylerini terk etmek zorunda kalmışlar ve bu çocuk açlık ve sefalet içinde büyümüş ve yıllar geçtikce askerlerin ve öğretmenin konuştuğu dile karşı nefreti büyümüş".

Özür dilerim bebeğim, sana hep karamsar şeyleri anlattım. Ama gerçekleri senden saklamak, seni kandırmak istemiyorum. Her gün televiziyon ve basında felaket haberlerini dinliyor ve okuyorum. Somaliya'da açlıktan karınları şişmiş çocukları görürken, ölümleri görürken, sana nasıl hayatın toz pembe olduğunu söyleyebilirim.

Cinsiyetini merak ediyorum yavrucuğum. Aslında önemli değil, ama hayatının nasıl şekilleneceği cinsiyetine bağlıdır. Hayat bir çok yasalarla doludur; boyun eğmek zorunda kalacaksın. Ve bu yasaları insanlar belirliyor; bilhassaa erkekler. Aslına bakılırsa, erkekler tarafından düzenlenmiş bir dünyada yaşıyoruz.

Acaba cinsiyetin erkek mi sevgili çocuğum?

Yoksa, şansız sayılırsın. Dünyanın her tarafında kadınlar eziliyor. Kadın olursan hayatın tümüyle kolay olmayacak bunu bilesin. Özgürce sevemiyecek, namusunu, kızlığını ve güzelliğini evleneceğin erke ye sak-

(Devamı 15. sayfada)

www.yakurdi.org

Nameyek ji xalê mınê tırsonek ra

Sinem

Kurapek dayika mın hebû. Me hemû jı wi ra Xalo dıgot.

Xalo, bı jınek laz ra zewıci bû û zarên wi ji tunne bûn. Ew esnafi dıkır. Dıkanek pıçûk lı Enqerê kırêkırı bû û malên wexwerınê û cıxare dıfrot.

Ew lı Enqerê malek (daireyek) fıreh standi bû. Jı xızmê wi kê jı bo xwendına Zaningehê bıçûya Enqerê, pırani dı mala wi da dıman.

Sala 1972 bû.. Bı tatêlek mezın va, ez ji çûme Enqerê û bırayê mın, ez bırım û dı nav bajera Enqerê da gerandım.

Lı Enqerê, ez mina serxweşan dıgeriyam. Jı ber ku, navbera bajara me û Enqerê pır cûdati hebû. Lı ser rewşa rojawa ya Tırkiyê mın pırtûkan xwendi bû, lê belê dıvê mırov bı çawê xwe hertışti bıbine ku, lı ser cûdatiyan fıkrek bo xwe derxine. Xudê negıravi ez ji wan çaxan lı ser pırsa Kurdan mıjûl dıbûm! Dı mala bavê mın û xızman da jı bo wê yekê pır qısedan dıbûn. Kesek nedıxwest ku, ez bı tev meseleyên siyasi bıbım.

Lı Enqerê, dı mala Xalê me da qıssedan çû û hat lı ser xebat û meyla mın ya politik da sekını. Xalo dıgot ew uha nabe. Dıvê keçık; çawa xurek tên çêkırın, zarok tên perwerde kırın, lı ser wana karê xwe bıkın. Politiqa meseleyên mırovên mezın ın û yên mêran e. Çı karê mın hebû ku, ez bı destên xwe yên bı hevir va, xwe bı karên mırovên mezın, - mina xalê mınê mêr - va mıjûl bıbım.

Lê ew jı aliyek cin û tonik wedıxwar, aliyek ji qerfa xwe bı mın dıkır. Pır xaşê wi dıçû; kıngê mın dıgot, jın ji mina mêra dıxwinın, xwedi karek dıbın. Talaşa jınên xwendi ninın, gelo çawa xurek tên çêkırın û zar tên xwedi kırınê! Bı rasti ew hew dızani bû ku ez din ım. Bo pırsa Kurdan xebat kırın ji karê komunista ne.. Xalo meraq dıkır û jı mın pırsdıkır; Dıbêjın lı Enqerê ji Jınên şoreşger û komunist henın, ewana mêr nakın, nıkaha resmi ji nakın û bı herkesi va radızên. Ma tu ji tıştek uha bêşerefi dıki an na?

Bı rasti pır hêrsa mın hati bû. Xalo nızani bû ku, herkes jı jiyana xwe berpırsiyar e. Bo wê karê komunist bûyin û mina keçıkên Enqerê bı mêran va razan şert nebû. Mın dıgot cin û tonik wexwerın ji ba me pır şerm e. Mırovek dıjmınê te, nuha te dı wi rewşê da bıbine, wê derva bêje ew serxoşek lı wê derê ye. Ma tu bo vi yeki çı dıbêji?

Xalo dengê xwe bırı û lexzek paşê disa meraq kır û got, heke ez xudi zarek bıbım, wê halê mın çawa bıbe, êdi ez afiş, belavok û her weki kar û barên dın yên siyasi bıkarıbın bıkım an ji na? Dı bersiva xwe da ji mın gotê: Ezê zarê xwe hıldıme pışta xwe û disa ji jı bo welat xebata xwe bıkım.

Nuha lı ser wê qıssedanê heyşt sal derbaz bûn.

Dewleta Tırkan dıkeliya. Hemû demoqrat, şoreşger, sendiqavan, nûner û endamên komel û partiyan ketibûn gırtigehan. Herder bı polêz, cendermeyan va tıji bıbû. Cunta kesek derva nehişti bû. Pışti 1982'yan ez û bavê mın, em disa lı Enqerê bûn. Bavê mın nexweş bû. Bı mın ra hati bû ku, hın wazir û mırovên mezına - mina gotına Xalê mın- bıdita û disa mın bıkarıbûya mamostati bıkıra. Dı wan rojan da em lı mala Xalo dıman.

Xalo rûken bû û berê kasetê Şıvan dani, bı jına xwe ra hınek henek kır. Jına wi kurdi nızani bû. Xalo gazi jına xwe kır:

- " Qedriye..! Mın hestiyê hûstiya bavê te.....! Jı mın ra iskanek bine."

Bavê mın keniya. Jına wi ji "Ben de senin hesti hüsti bavê tın" got. Bavê mın jı kena nıkari bû çayê xwe wexwera.

Dengê Şıvan pır xweş bû. Bavê mın aliyek dıkeniya, aliyek dın ji lı ser kılaman qısse dıkır. Xalê mın dıxwest lı ba bavê mın jı mın ra bêje ku, mın neheqi kıriye, dı gotına dê-bav û mezinên xwe nekıriye, lema ketıme gırtigehê û pişeya (meslega) mın jı destê mın hıldane û ez pêrişan mame. Lexzek paşê kılama; "De bıra rabın bıxwinın, de bıra rabın..." dest pê kır. Xalo ji tev dıgot û disa bı mın ra qerfa xwe dıkır. Dıgot: "De bıra rabın bıkujın, de bıra rabın bıkutın, de bıra rabın devletek sazbıkın..." û meseleyê disa ani ser mın.

- Erê, apê İsmail! Me dıgote vana, hûn nıkarın serbıkevın. Çiyê we henın? Çek û sileh, pere ji qet tunne... De tu rabe nuha şerbıke! Tu nuha nıkari tu derekê ji bıxebıti, ew ji jı destê te çû... Jı ber ku tu dı ciyê xwe da nestıri ye, cezayê xwe ji bıkışine.

Ez jı ber gotınan pır nerehet bûm. Erê Xalo, tu rast i, ez ji şaş ım !... Tu tıştê me tunne, lê belê namûs û şerefa me heye. Welatê me heye. Paşê mın kê neheq e, lı ser wi qısekır. Mın bal xwe dayê bavê mın gelek nerehet dıbe, mın ji pır dırêj nekır û kerbûm.

Ew dıkeniya dıgot: Mın berê rê nişanê xwarziya xwe dıkır. Ew ji dıgote mın: Ez tu caran riya xwe bernadım. Heke mêr bıkım û zarê mın hebe, ezê zarê xwe hıldıme pışta xwe disa karê welatê xwe bıkım.

Gelo nuha Xalê mın dızane, mın mêrkıriye, zarê xwe mın hın dı çıl roji da hıldıda pışta xwe û dıçûme meydana xebatê. Nuha ez jın ım, jıneke welatparêz ım. Duhê ez çı bûm iro ji ez ew ım. Dıbe ku hın dı pêşta me. Karê xwe yê bı rûmet bı serbılındi tınıme cih. Dıbe ku ew wan çaxan tênedıgihişt, bo wi ew tışt xem û xeyal bûn. Dıvê nuha hışyar bıbe, pışt bıde me. Duhê em hındık bûn, lê iro jınên Kurd wek mın bı hezaran henın. Roj wê bê, em hevdu nebınin ji wê zarokên mın wê Kurdıstanek azad bıbınin.

•••

ENTERNASYONAL...

(Baştarafı 12. sayfada)

politik çıkarlara peşkeş çekilmekte.

SKE hakkında kısa bilgiler

Sosyalist Kadın Enternasyonali'ne şu an 75 örgüt üye bulunmaktadır. Bu sayı sosyalist sistemin dağılmasıyla oluşan devletlerden kadınların üyeliğe başvurularının çoğalmasıyla kısa zamanda artacağa benziyor. Sosyalist kadın enternasyonali içinde çok eski kadın örgütlerini barındırdığı gibi, görece yeni oluşan kadın örgütlerini de kapsamakta. SKE, hükümetler üstü bir örgüt olup, ECOSOC, Avrupa Konseyi ve Unesco gibi uluslararası kurumlarda gözlemci statüsü bulunmaktadır.

Örgütsel yapı

Her üç yılda bir SKE konferans yaparak, üç yıl içerisinde yaptığı çalışmaları değerlendirip, yeni çalışma perspektifleri geliştirmekte.

Örgütün kısa tarihçesi

SKE kendisini 17 Ağustos 1907 yılında Stuttgart'ta ilk kez biraraya gelen dünya kadınlar konfaransının devamcısı olarak görüyor. Adı geçen bu konferansa katılan delegeler, Clara Zetkin önderliğinde uluslararası kadın sekreterliğinin oluşturulmasını ve kadınların seçme ve seçilme haklarını elde etmeleri için mücadele konusunda karar aldılar.

Daha sonra 1910 yılında Kopenhag'da toplanan ikinci konferans, her yıl kutlanmak üzere uluslararası kadınlar günü ilan etti. Konferans aynı zamanda barış konusunda da bir kararı vardı. O dönem yürütülen Balkan Savaşı, bu kararın alınmasında belirleyici olmuştu. 1912 yılında barışın giderek tehlikeye girmesi ve Balkan Savaşından dolayı Basel'de olağanüstü toplanan Sosyalist Enternasyonal konferansında bir konuşma yapan Clara Zetkin, "Dünya sosyalist kadınlarının, bu savaşa karşı sosyalist enternasyonal ile birlikte yorulmaksızın savaştığını" söyledi. Zetkin konuşmasında "Savaşa savaş" sözleriyle bitirmişti. 1914 yılında Viyana'da yapılması planlanan 3. Kadın konferansı, 1. Dünya savaşının başlamasıyla gerçekleştirilemedi. Ancak buna rağmen sosyalist kadınlar, savaşın başlamasından bir yıl sonra, İsviçre'nin Bern kentinde toplandılar.

1. Dünya savaşından sonra yeniden yapılanmaya giden Kadın hareketi, 1925 yılında Edith Kemnis önderliğinde Zürich'te çalışmalarına devam etti. 1928 yılında Martha Tausk bu görevi üstlenerek, 1934 yılına kadar, sosyalist enternasyonal'ın kadın bölümünün bakanlığını yaptı. 1935 yılında, Sosyalist Enternasyonal merkezinin Brüksel'e taşınmasıyla, göreve geçen Alice Pels, bu görevde 1940 yılına kadar kaldı.

1. ve 2. Dünya Savaşları arasında geçen zaman içerisinde yapılan konferanslarda şu konullar tartışılmaktaydı: "Kadınlar ve Mobilizasyon", "kadınlar ve Faşizm ve Ekonomi krizi". 2. Dünya savaşının başlamasıyla, örgüt dağıldı. Ancak 1941 yılının Mart ayında Mary Sutherland ve İngiltere İşçi Partisi'nden kadınların, Kadınlar Günü nedeniyle topladıkları ve faşist rejimler altında yaşayan ülke kadınlarının hazır bulundukları bir konferansla, Kadın Enternasyonal çalışmalarını yeniden düzenlemeye başladılar. Bu toplantıdan sonra, yine uzun bir dönem herhangi bir çalışma yapılamadı.

Ancak 1955 yılında uluslararası sosyal demokrat kadınlar konseyi kuruldu. Bu isim 1978 yılında Sosyalist Kadın Enternasyonali olarak değiştirildi.

SKE 1980'den buyana kadınların sorunların içeren bir çok Konferanslar düzenledi.

BIR ANNENIN...

(Bastarafı 13. sayfada)

lamak zorunda bırakılacaksın. Vücudun ve hayatın senin olmayacak. Doğuracaksın, belki de bir erkek çocuğu ve onu savaşa göndereceksin.

Düşünüyorum, eğer erkeksen, seni bir anne ve bir kadın olarak acaba geleneksel rollerden uzak tutup, etkiliyebilir miyim? Erkek olursan da hayatın pek kolay olmayacak. Biraz daha rahat mücadele verebileceksin. Sen de aşağılanacaksın. İş hayatında dirsek göstermek zorunda kalacaksın. "Erkek" olduğunu kanıtlamak için hep çaba göstereceksin. Evini geçindirmek için, belki de gece gündüz çalışacaksın. Ama en azından hayatını kendin belirliyebileceksin. Korkmadan sevebileceksin, karanlıktan korkmayacaksın, çünkü senin namusunu ve bakireliğini kimse senden sormayacak.Bu dünyada çoğu erkekler çocuk kalırlar, yedirilip içirilmek, hizmet görmek, avutulmak ve korunmak isterler. Aynı zamanda ne kadar güçlü olduklarını ve beyinlerinin kadınlardan daha iyi çalıştığını savunurlar.

İster erkek ol, ister kız yavrucuğum, sen ezilen, hor görülen, dili yasaklanmış, çok göz yaşı dökmüş bir halkın çocuğusun. Senin nenelerin ve dedelerin güzel ninniler yerine ağıt yakmışlar. Sen mücadele etmeye mahkumsun! Belki de neden bunları anlatıyorsun, diye soracaksın. Öylese böylesi bir dünyaya neden beni bırakıyorsunuz, diye soracaksın. Affet beni yavrum, cesaretini kırmak istemedim, senle diyalog kurmak istedim. Ben seni taşıyacağıma ve seni kucaklayarak karşılıyacağıma kararlıyım. Seni bu dünyanın kötülüklerinden, acılarından korumaya çalışacağım.

Ümidimiz sizsiniz çocuklar! Siz bir yayın okusunuz. Biz bu yayı sıkı tutup, sevgi verip yönlendirmeye çalışacağız. Ama okun nereye varacığını kendiniz öğreneceksiniz. Elbette bir sürü güzellikler de var bu dünyada. Seni çok güzel şeyler de bekliyor yavrum; her renkten çocuklar, oyunlar, çeşit çeşit oyuncaklar, renga renk çiçekler, kuzuların melemesi, davul-zurna sesi, sıcak bir kucaklaşma, dayanışma....

KATLİAMLAR...

(Bastarafı 3. sayfada)

on yıllardan beri Kürt halkına karşı baskı uyguluyor, işkenceden geçiriyor ve katlediyor.

KOMJIN - Alman hükümetinin bu cinayetleri aydınlatması konusunda titzlikle durmasını talep ediyor ve aynı zamanda tüm batı'lı ülkeleri İran hükümetiyle olan ekonomik, politik ve sosyal ilişkilerini çözmeye çağrıyoruz.

Türkiye Kürdistanı'nda da, diğer birçok gazeteciye yapılan bir faili mechul cinayet daha işlendi. Değerli Kürt yazarı **Musa Anter**'e göz diktiler bu kez. Düşman hedef seçerken planlı yapar. Ama onların planları kendilerine "insanlık suçu"ndan başka bir şey getirmez. Günün birinde tarih. bu insanlık suçunun hesabını soracaktır.

Redaksiyon

BİR İZİN...

(Bastarafı 11. sayfada)

vazgeçirmeye, ne düşmanın gücü, ne de Kürt halkının panzersizliği yeter. **Kimliğine sarılma, halkımızın en büyük gücüdür!** Yeter ki bu güç, halklar arasında ekilmek istenen düşmanlık tohumlarını çürütebilsin. Ancak bunun sağlanması için de, Kürt - Türk, iki halkın tüm yurtseverleri, aydınları ve demokratları elele vermeli. Irkçı-Faşist bir düzene birlikte karşı koymalı!

KADININ KÜRTAJ HAKKININ CEZAYA BAĞLANMASI

Sinem

Kadın anne olmaya hazır değilse, çocukları varda, daha fazlasını istemiyorsa ya da hamile olup çocuk yetiştirmeyi göze alamıyorsa; bunun toplum tarafından horlanmaması, devlet tarafından da tehdit edilmemesi ve cezalandırılmaması gerekir.

Hemen her ülkede kadın, çocuğun hamilelik evresinden başlayarak daha sonraki yetişme evrelerinden en başta sorumludur. Bu kadınlığa özgü, kadın cinsine ait bir duygu mudur gerçekten? Yoksa sorumluluk alanı olarak önceden tespit edilmiştir de, kadın bunu yerine getirmekte zorunluluk mu duyuyor?

Fazla çocuk, kadını her zaman dört duvar arasında kalmaya, çocuğun problemleriyle uğraştırmaya, aynı işlerle uğraşmaktan dolayı da bunalımlara sürükler. Ailede en çok emek veren kadın, emek verdiği çocuğu topluma bahşederken - özellikle Alman toplumu gibi gelişmiş bir toplumda - bu konuda da emeklerinin boşa gittiğini görürse, elbetteki kendisini ilgilendiren böylesi bir konuda, kendisi karar vermek isteyecektir. Üstelik kadınlar savaş sonrası çocuk yapmaktan korktuklarını, toplumlarının son onlu yıllarda değiştiğini, hamile kaldıkları erkeklerin kendilerini terk ettiklerini, bu sorunla Gençlik Dairelerinin de dahil, kimsenin başa çıkamadığını söylemekte ve toplumlarında aile yapısında değişmeler olduğunu, bozulduğunu dile getirmektedirler.

218 Nolu Paragraf Alman Kadınlarının Buna Karşı Mücadele Tarihi

Avrupada Milattan sonra 200 yıllarında cezaya bağlanan kürtaj, Hıristiyanlığın yayılmasından sonra bu ceza daha da ağırlaştırıldı. Kilise yasalarına göre kadınlara ölüm cezaları bile verildi.

Almanya'da ise 1871 yılında imparatorluk, 218-219 paragraflar İmparatorluk Ceza Yasasına konularak, kadınların kürtaja başvurmaları yeni bir yaşam olan embriyoya karşı haksız bir fiil, kocaya karşı çıkma, başkaldırma ve onun çocuk sahibi olma umutlarını yıkma eylemleri olarak görüldü ve cezaya tabi tutulması istendi.

Bu yasaya karşı başlayan mücadele, 1908'lerde Alman Derneklerinin genel toplantı yaparak tartışmalarla başlattılar. Bu toplantıda çoğunluk 218 nolu paragrafın tümden kaldırılmasına tümüyle karşı çıkarlarken, cezaların hafifletilmesini talep ettiler. Bu konuda bir broşür de yayınladılar.

Weimar zamanında paragraf 218'e karşı yığınsal gösteriler yapıldı. III. İmparatorluk döneminde kürtajın her durumda yasaklanması, bunun aksinin Alman halkının yaşamına ket vurma olarak görülerek, ölüm cezası şartının devamına karar verildi. Diğer taraftan faşistler, azınlık kadınlarını zorla strelizasyona (kısırlaştırmaya) tabi tuttular.

1945'de tecavüzle hamile kalanlara kürtaj izni verilince, bu hakkın genelleştirilmesi isteminde bulunanlara Katolik Kilisesi çok sert karşı çıkarak kadınların katil olma isteminin dinde yasak olduğunu, bu konudaki yasaların haklılığını savundu.

1946-47-48 yıllarında tartışmaların sonucunda ölüm cezası yasadan kalktı, 70'li yıllardan bu güne değin ise verilen mücadeler sonucu; şartlara bağlı kürtaj izni, nedensiz kürtajın beş yıl ceza ya da para cezası ile cezalandırılması öngörüldü. Bu her iki Almanya'nın yeniden birleşmesi gününe dek sürdü.

Yürürlükteki İki Ayrı Kürtaj Uygulaması

Paragraf 218'e göre kadının hamileliği sağlığı açısından tehlikeliyse, çocuk ana karnında irsi ya da başka nedenlerden sağlıklı değilse, annenin sağlığını tehlikeye sokuyorsa; hamileliğin nedeni tecavüz ise, hamile kadın çocuğu bu nedenle istemiyorsa, hamilenin psikolojik, ekonomik ve sosyal durumu elverişli değilse çocuğunu aldırmasına izin veriliyordu.

Hamile kadının kürtaj istemi ile doktor kendisini danışmanlık bürolarına gönderiyordu. Danışma büroları ya kiliselere bağlı ya da AWO, Pro-Familia gibi dini olmayan, devlet tarafından kabul edilmiş yerlerdir. Bu büroların olur belgesi ile kürtaja başlanılıyordu.

Doktor ve danışmanlık büroları; son yıllarda Alman neslinde azalma olduğu gerçeğiyle hareket ederek, Alman kadınlarına bu konuda engeller çıkarıyorlardı. Bu nedenle Alman kadınları ya Hollanda'ya ya da son bir iki yıldır Doğu Almanya'ya giderek çocuk aldırıyorlardı. Çünkü Hollanda'da çocuk aldırmak hamileliğin 20. haftasına kadar serbest. Kürtajın engellenmesi ve yapanların cezalandırılması için Alman-Hollanda sınırında kadınların zorla aranma olayı her ne kadar sınırdaki memurlar tarafından inkar edilmekteyse de, bu bur geçekti! Alman kadınları bu nedenle takip altındaydılar. Hatta Baden-Württenberg'de kürtaj yapanlar Genel Bilgi Toplama Merkezi tarafından Bilgisayara geçiriliyordu. Bu olay gazetelere bile yansıdı.

218 nolu paragraf yabancı kadınlar içinde geçerliydi. Ancak, yabancı kadınlar bu anlatılan sıkıntılara, engellere Almanlar kadar maruz kalmadılar. Danışmanlık büroları, doktorlar bu konuda yabancı kadınları zorlamak yerine, anlayışlı melek rolünde gerekli belgeleri ellerine vererek kürtaja yolluyorlardı. Bu anlayış ve kolaylığı kendi vatandaşlarına uygulamıyorlardı.

Batı Avrupa Ülkelerinde Kürtajla İlgili Yasal Durumlar

ALMANYA: Hamileliğin 12. Haftasına kadar cezalı değil. Danışmanlığa gitme zorunluluğu vardır.

İRLANDA: Kürtaj kesinlikle yasak. Kadınlar katillikle suçlanıyor ve ömür boyu hapis cezasına tabi tutuluyorlar.

İTALYA: Doktor kesin karar yetkisine sahip değil. Danışmaya gitme zorunluluğu var. Danışmayla kürtaja gidiş arasında sekiz günlük bir düşünme süresi şartı var.

PORTEKİZ: Burada da danışmaya gitme zorunluluğu var. Portekiz sınırları dışında kürtaj yaptıran kadınlar, ülke içinde cezalandırılıyorlar.

İSPANYA: Portekiz gibi.

BELÇİKA: Almanya gibi.

FRANSA: Hamileliğin ilk 10 haftasına kadar danışmanlık bürolarına başvurulmadan, daha sonraki evreler zorunlu bir görev.

İNGİLTERE: Kürtaj 12. Haftadan sonra da cazasız.

HOLLANDA: 12. Haftadan sonrada cezasız, kiliniklerde izin belgesi doğrultusunda yapılır. 20. Haftadan sonra yapılmaz.

AVUSTURYA: 12. Haftaya kadar cezasız. Daha sonraki evrelerdeki kürtaja danışmanlık belgesi ile izin verilir.

TÜRKİYE: 10. Haftaya kadar cezasız. Daha sonraki Avusturya usülü.